



**OD KONWERSACJI DO LEGISLACJI**  
wzmacnianie roli dialogu społecznego

# RAPORT Z BADAŃ

Zależności między poziomem dialogu społecznego a jakością stanowionego prawa



Fundusze Europejskie  
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita  
Polska

Dofinansowane przez  
Unię Europejską



Raport z badania „Zależności między poziomem dialogu społecznego a jakością stanowionego prawa”

Został opracowany przez:



**Związek Przedsiębiorców i Pracodawców**

ul. Nowy Świat 33,  
00-029 Warszawa

W ramach projektu „Od konwersacji do legislacji - wzmacnianie roli Dialogu Społecznego” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) nr projektu FERS.04.03- IP.06- 0004/24.

Na podstawie badań ogólnopolskich w zakresie dialogu społecznego przeprowadzonych przez:



**INSTYTUT BADAŃ I ANALIZ**

ul. Pawia 20D  
52-235 Wrocław  
kontakt@inbia.pl

Warszawa 2026

---

## SPIS TREŚCI

<b>1. Wprowadzenie i cel badania .....</b>	<b>3</b>
Cel i znaczenie badania .....	3
Zakres i metodyka .....	4
Struktura raportu.....	5
<b>2. Podsumowanie głównych wniosków badawczych .....</b>	<b>6</b>
<b>3. Sekcja B. Poziom dialogu społecznego w Polsce .....</b>	<b>8</b>
I. Reprezentatywność i struktura RDS .....	8
II. Kompetencje i przygotowanie członków RDS .....	11
III. Efektywność dialogu społecznego .....	12
Wnioski – Sekcja B.....	17
<b>4. Sekcja C. Wpływ RDS na proces stanowienia prawa .....</b>	<b>18</b>
Wnioski – Sekcja C .....	22
<b>5. Sekcja D. Jakość stanowionego prawa.....</b>	<b>23</b>
Wnioski – Sekcja D .....	27
<b>6. Sekcja E. Wpływ konsultacji społecznych na legislację .....</b>	<b>28</b>
Wnioski – Sekcja E.....	32
<b>7. Sekcja F. Kierunki rozwoju dialogu społecznego .....</b>	<b>33</b>
Wnioski – Sekcja F .....	40
<b>8. Wnioski końcowe .....</b>	<b>41</b>
Siłą dialogu pozostaje legitymizacja RDS i jakość podstawowych warunków współpracy .....	42
Sprawczość dialogu zależy od jakości konsultacji i warunków udziału .....	42
Najstäbszym ogniwem pozostaje jakość prawa jako rezultatu procesu.....	43
Dalszy rozwój dialogu wymaga większej sprawczości i lepszych standardów działania .....	43



## 1. WPROWADZENIE I CEL BADANIA

Badanie „Zależności pomiędzy poziomem dialogu społecznego a jakością stanowionego prawa jako produktu końcowego” zrealizowano w okresie od grudnia 2025 do stycznia 2026 roku. Badanie analizuje, w jaki sposób jakość dialogu społecznego – rozumiana jako zdolność do prowadzenia rzeczowej, przewidywalnej i inkluzywnej debaty pomiędzy partnerami społecznymi a administracją – wiąże się z jakością stanowionego prawa jako efektem końcowym procesu legislacyjnego. W centrum zainteresowania znajduje się perspektywa przedsiębiorców: ich doświadczenia z konsultacjami, ocena stabilności i spójności regulacji oraz postrzegany wpływ kanałów dialogu na finalne rozstrzygnięcia.

### Cel i znaczenie badania

Badanie koncentruje się na rozpoznaniu, czy oraz w jakich warunkach dialog społeczny jest przez przedsiębiorców postrzegany jako mechanizm sprzyjający poprawie jakości stanowionego prawa. Jego zasadniczym przedmiotem jest ustalenie, w jakim stopniu rozwiązania oparte na dialogu instytucjonalnym wpływają na finalny kształt regulacji, a także które elementy tego procesu wzmacniają lub osłabiają jego praktyczną sprawczość

i użyteczność. W perspektywie analitycznej badanie służy więc uchwyceniu związku między jakością dialogu społecznego a jakością efektu legislacyjnego.

Znaczenie badania ma przede wszystkim wymiar praktyczny. Uzyskane wyniki pozwalają wskazać te obszary, w których standardy dialogu i konsultacji wymagają wzmocnienia, aby lepiej wspierały tworzenie prawa bardziej zrozumiałego, wykonalnego i mniej obciążającego kosztami dostosowania. Badanie stanowi również podstawę do formułowania rekomendacji dotyczących usprawnienia mechanizmów partycypacji, tak aby zwiększały one realny wpływ interesariuszy na proces legislacyjny i wzmocniały jakość przyjmowanych rozwiązań.

## Zakres i metodyka

Badanie przeprowadzono na próbie losowej obejmującej przedstawicieli kadry zarządzającej firm zrzeszonych w każdej z 7 organizacji pracodawców należących do Rady Dialogu Społecznego (bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji branżowych bądź regionalnych), z każdego województwa, uczestniczących w szeroko rozumianym dialogu społecznym. Badanie miało charakter ogólnopolski i objęło wszystkie 16 województw. Zastosowano ilościowe techniki badawcze: **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** oraz **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)**, łącząc analizę ilościową z interpretacją jakościową komentarzy otwartych.

### Struktura próby według wielkości przedsiębiorstwa (N = 284):

- mikroprzedsiębiorstwa (1–9): **33%**
- małe przedsiębiorstwa (10–49): **50%**
- średnie przedsiębiorstwa (50–249): **12%**
- duże przedsiębiorstwa (250+): **5%**

O ile w treści analizy nie zaznaczono inaczej, pytania zamknięte wykorzystane w badaniu oparto na pięciostopniowej skali Likerta. Na potrzeby prezentacji i interpretacji wyników odpowiedzi porządkowano w trzy kategorie analityczne: **pozytywną**, obejmującą dwie najwyższe wartości skali, **neutralną**, odpowiadającą kategorii środkowej, oraz **negatywną**, obejmującą dwie najniższe wartości skali. W praktyce oznacza to, że jako odpowiedzi pozytywne traktowano np. wskazania „raczej dobrze” i „zdecydowanie dobrze”, jako neutralne — odpowiedzi środkowe, takie jak „ani dobrze, ani źle” lub „trudno powiedzieć”, a jako negatywne — wskazania typu „raczej źle” i „zdecydowanie źle”. Taki sposób ujęcia wyników zapewnia większą przejrzystość analizy oraz porównywalność ocen pomiędzy poszczególnymi obszarami badania.

Analiza wyników obejmuje trzy komplementarne obszary:



ocenę funkcjonowania dialogu w ramach Rady Dialogu Społecznego (RDS) – w tym postrzeganą reprezentatywność, jakość współpracy stron oraz ocenę sprawczości dialogu w kontekście stanowienia prawa,



ocenę konsultacji społecznych jako narzędzia partycypacji – w tym częstotliwość konsultacji, postrzegany wpływ konsultacji na decyzje oraz bariery ograniczające udział przedsiębiorców,



ocenę jakości stanowionego prawa oraz konsekwencji częstych zmian regulacyjnych – w tym ocenę jakości regulacji jako „produktu końcowego” oraz skutki częstych nowelizacji dla stabilności i przewidywalności warunków prowadzenia działalności.

Zastosowana metodologia umożliwia rzetelne zestawienie ocen przedsiębiorców w podziale na regiony i wielkość firm oraz identyfikację tych elementów dialogu i konsultacji, które najsilniej różnicują postrzeganą jakość stanowionego prawa.

## Struktura raportu

Raport został uporządkowany w sposób umożliwiający przejście od oceny instytucjonalnych ram dialogu, przez ocenę mechanizmów konsultacyjnych, do wniosków odnoszących się do jakości prawa jako rezultatu procesu. W kolejnych częściach przedstawiono: ocenę dialogu w ramach RDS, ocenę konsultacji społecznych (w tym barier udziału), ocenę jakości stanowionego prawa oraz skutków częstych zmian regulacyjnych, a następnie podsumowanie kluczowych wniosków badawczych wraz z kierunkami działań.





## 2. PODSUMOWANIE GŁÓWNYCH WNIOSKÓW BADAWCZYCH

Z perspektywy przedsiębiorców dialog społeczny pozostaje potrzebnym elementem procesu stanowienia prawa, a RDS jest postrzegana jako ważne forum reprezentacji ich interesów. Jednocześnie wyniki konsekwentnie wskazują na rozbieżność między akceptacją instytucji a oceną jej praktycznej skuteczności: firmy oczekują, aby konsultacje i uzgodnienia częściej przekładały się na konkretne korekty projektów oraz na większą przewidywalność całego procesu. W wielu obszarach pojawia się istotny udział odpowiedzi neutralnych, co sugeruje ograniczoną widoczność efektów dialogu lub nierównomierny kontakt z jego narzędziami w zależności od profilu firmy i kontekstu regionalnego. Na tym tle szczególnie wyraźnie rysuje się wymiar regulacyjny po stronie państwa: jakość i stabilność prawa są oceniane niejednoznacznie, a częstotliwość zmian pozostaje dla wielu firm realnym obciążeniem organizacyjnym. W konsekwencji główny ciężar działań usprawniających dotyczy wzmocnienia standardów konsultacji oraz zwiększenia przełożenia dialogu na finalny kształt regulacji.

Jednocześnie wyniki konsekwentnie wskazują na **rozbieżność między akceptacją instytucji a oceną jej praktycznej skuteczności.**

- **RDS jest postrzegana jako wiarygodna platforma reprezentacji interesów przedsiębiorców, a podstawowe warunki dialogu w jej ramach oceniane są wyraźnie dobrze.**  
77,4% respondentów wskazuje, że RDS w wystarczającym stopniu reprezentuje interesy przedsiębiorców. Jednocześnie 72,2% pozytywnie ocenia zdolność stron do osiągnięcia kompromisów, a 74,3% sposób rozwiązywania sporów w ramach RDS. Oznacza to, że instytucjonalna formuła dialogu pozostaje stabilna i zasadniczo akceptowana przez przedsiębiorców.
- **Stabszym punktem pozostaje przełożenie dialogu na efekt legislacyjny.**  
Wpływ udziału organizacji w RDS na zmiany w projektach aktów prawnych jako co najmniej duży ocenia 61,1% badanych. To korzystny wynik, ale wyraźnie niższy niż ocena samej reprezentatywności czy zdolności do kompromisu. Sugeruje on, że przedsiębiorcy częściej dostrzegają sprawność dialogu jako procesu niż równie silny wpływ tego procesu na końcowy kształt regulacji.
- **Udział w dialogu ograniczają przede wszystkim bariery praktyczne, a nie brak zainteresowania po stronie firm.**  
Zbyt krótki czas na zgłaszanie uwag wskazuje 44,4% respondentów, a bariery organizacyjne i brak zasobów 29,9%. Jednocześnie 19,7% przedsiębiorców deklaruje, że nie korzysta z żadnej formy dialogu w kontaktach z instytucjami publicznymi. Układ tych odpowiedzi sugeruje, że ograniczeniem uczestnictwa częściej są warunki udziału niż odrzucenie samej idei dialogu.
- **Najstąbiej oceniany pozostaje końcowy rezultat procesu, czyli jakość i stabilność prawa.**  
Jakość przepisów prawa uchwalanego w Polsce pozytywnie ocenia 39,1% respondentów, przy 33,1% ocen negatywnych. Jednocześnie 58,1% badanych deklaruje, że częstotliwość zmian prawa utrudnia funkcjonowanie ich przedsiębiorstwa. Oznacza to, że nawet relatywnie dobrze oceniany dialog nie zawsze przekłada się na równie dobrze oceniany rezultat legislacyjny.
- **Oczekiwany kierunek zmian dotyczy wzmocnienia wpływu RDS, a nie zmiany jej modelu działania.**  
63,9% respondentów uważa, że RDS powinna mieć większy wpływ na uchwalanie prawa, przy czym aż 68,6% nie widzi potrzeby zmiany sposobu funkcjonowania samej Rady. To wyraźny sygnał, że oczekiwany kierunek zmian dotyczy przede wszystkim skuteczności, a nie konstrukcji instytucjonalnej dialogu.
- **Dialog społeczny jest akceptowany, ale jego ocena zależy od wpływu na jakość prawa.**  
Wyniki badania pokazują, że przedsiębiorcy uznają RDS za potrzebne forum reprezentacji, ale znacznie ostrożniej oceniają przełożenie jej prac na końcowy rezultat legislacyjny. Ostatecznie to właśnie jakość, stabilność i przewidywalność prawa pozostają najważniejszym sprawdzianem wartości dialogu społecznego.



# WYNIKI BADANIA

## 3. SEKCJA B. POZIOM DIALOGU SPOŁECZNEGO W POLSCE

### I. Reprezentatywność i struktura RDS

#### B1. RDS jako reprezentacja interesów przedsiębiorców

*B1. Czy Rada Dialogu Społecznego (RDS) w wystarczającym stopniu reprezentuje interesy przedsiębiorców w Polsce?*

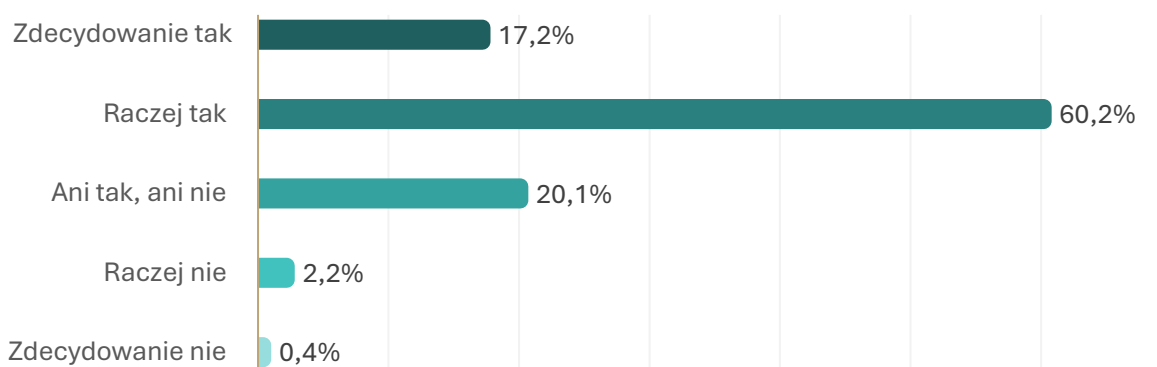
Wyniki badania wskazują, że Rada Dialogu Społecznego jest postrzegana jako ważny fundament instytucjonalny, zapewniający przedsiębiorcom odpowiednią przestrzeń do reprezentowania ich interesów na szczeblu państwowym. Zdecydowana większość respondentów ocenia stopień tej reprezentacji pozytywnie (77,4%), a odpowiedzi negatywne mają charakter marginalny. To wyraźny sygnał nie istnieje spór o sens istnienia RDS jako instytucji, lecz raczej o to, jak i w jakich warunkach jej działanie przekłada się na praktykę procesu legislacyjnego.

<sup>1</sup> Zdjęcie: [Województwo lubelskie - Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego](#)

W przekroju wielkości firm widać różnice w sile tej oceny: pozytywne wskazania częściej pojawiają się wśród małych przedsiębiorstw (**82,7%**) niż w mikroprzedsiębiorstwach (**68,8%**). Najwyższy udział odpowiedzi neutralnych odnotowano wśród dużych firm (**30,8%**), co sugeruje większą ostrożność w formułowaniu jednoznacznej oceny.

W ujęciu regionalnym wyróżnia się województwo dolnośląskie z pełną przewagą ocen pozytywnych (**100%**). Najniższy odsetek odpowiedzi pozytywnych odnotowano w zachodniopomorskim (**58,3%**), gdzie jednocześnie zanotowano najwięcej odpowiedzi neutralnych (**41,7%**). Na tle całego kraju wyróżnia się także kujawsko-pomorskie, gdzie relatywnie częściej pojawiają się odpowiedzi negatywne (**12,5%**).

### B1. Czy Rada Dialogu Społecznego (RDS) w wystarczającym stopniu reprezentuje interesy przedsiębiorców w Polsce?



### B2. Równorzędność przedsiębiorców wobec strony rządowej

*B2. Czy w ramach RDS strona przedsiębiorców jest traktowana jako równorzędny partner wobec strony rządowej?*

Ocena partnerskiego traktowania przedsiębiorców przez stronę rządową w ramach RDS jest **przeważająco pozytywna**. Odpowiedzi pozytywne stanowią **68,1%**, przy **24,5%** wskazań neutralnych i **7,4%** ocen negatywnych. Oznacza to, że dominują doświadczenia wskazujące na uznanie przedsiębiorców za równorzędnego uczestnika dialogu, choć istotna część respondentów powstrzymuje się od jednoznacznej oceny.

Największy kontrast widać w podziale według wielkości przedsiębiorstw. Małe firmy częściej deklarują partnerskie traktowanie (**77,3%** odpowiedzi pozytywnych) niż mikroprzedsiębiorstwa (**54,3%**). To właśnie wśród mikrofirm najwyższy jest zarówno udział odpowiedzi neutralnych (**35,1%**), jak i ocen negatywnych (**10,6%**). Układ ten wskazuje, że sceptycyzm wobec realnej równorzędności w relacji ze stroną rządową koncentruje się przede wszystkim w najmniejszych podmiotach.

Zróżnicowanie współpracy partnerskiej ulega wyraźnej fragmentacji na poziomie regionalnym. W dolnośląskim udział odpowiedzi pozytywnych sięga **82,4%**, natomiast w wielkopolskim spada do **50%**, przy najwyższym poziomie ocen negatywnych (**22,2%**). Z kolei w zachodniopomorskim szczególnie wysoki jest udział odpowiedzi neutralnych (**41,7%**), co może odzwierciedlać mniej jednoznaczne doświadczenia współpracy w tym regionie.

### B3. Równorzędność przedsiębiorców wobec strony pracowników

---

*B3. Czy w ramach RDS strona przedsiębiorców jest traktowana jako równorzędny partner wobec strony pracowników?*

**Relacja przedsiębiorców ze stroną pracowników w ramach RDS jest najczęściej postrzegana jako partnerska.** Odpowiedzi pozytywne wyraźnie dominują (**69,3%**), przy zauważalnym udziale odpowiedzi neutralnych (**25,4%** neutralnych) i relatywnie niewielkim odsetku ocen negatywnych (**5,3%** negatywnych).

Największe kontrasty ujawniają się w podziale według wielkości przedsiębiorstwa. Średnie firmy najczęściej wskazują partnerskie traktowanie (**79,4%** odpowiedzi pozytywnych), natomiast mikroprzedsiębiorstwa najrzadziej (**52,6%**), co tworzy różnicę rzędu **26,8 p.p.** Wśród mikrofirm wyraźnie zaznacza się też neutralność (**40%**) i pojawia się najwyższy udział ocen negatywnych (**7,4%**), co sugeruje większy dystans najmniejszych podmiotów wobec realnej równorzędności w tej relacji.

Zróżnicowanie regionalne jest bardzo wyraźne. W warmińsko-mazurskim dominują oceny pozytywne (**84,6%**), podczas gdy w zachodniopomorskim odnotowano najwięcej ocen neutralnych (**58,3%**). Na tle pozostałych województw wyróżnia się łódzkie z najwyższym udziałem ocen negatywnych (**17,6%**), co może sugerować lokalnie bardziej napięty profil relacji stron.

### B4. Pozycja strony przedsiębiorców wewnątrz RDS

---

*B4. Jak ocenia Pan/Pani pozycję strony przedsiębiorców w RDS na tle pozostałych stron?*

**W ocenie respondentów pozycja strony przedsiębiorców w RDS jest najczęściej postrzegana jako porównywalna wobec pozostałych stron dialogu.** Taką odpowiedź wskazało **59,7%** badanych. Jednocześnie **31,9%** respondentów ocenia tę pozycję jako silniejszą, natomiast wyraźna mniejszość — **8,4%** — postrzega ją jako słabszą. Oznacza to, że dominującym obrazem pozostaje równorzędna pozycja strony przedsiębiorców, przy zauważalnej grupie badanych dostrzegających jej przewagę.

Różnice są widoczne w przekroju według wielkości przedsiębiorstw. Wśród firm średnich najwyższy jest udział ocen wskazujących na silniejszą pozycję strony przedsiębiorców (**43,8%**), podczas gdy w firmach dużych odsetek ten spada do **15,4%**. Jednocześnie to właśnie duże przedsiębiorstwa najczęściej postrzegają pozycję strony przedsiębiorców jako porównywalną (**76,9%**). Z kolei mikroprzedsiębiorstwa relatywnie najczęściej spośród wszystkich grup wskazują, że pozycja przedsiębiorców jest słabsza (**12%**). Oznacza to, że średnie firmy częściej dostrzegają przewagę strony przedsiębiorców, natomiast najmniejsze podmioty częściej oceniają układ sił jako mniej korzystny.

Najwyższy udział ocen wskazujących na silniejszą pozycję strony przedsiębiorców odnotowano w województwie podkarpackim (**46,2%**), natomiast najniższy w warmińsko-mazurskim (**9,1%**). W tym samym regionie najwyższy jest udział odpowiedzi wskazujących na pozycję porównywalną (**81,8%**). Z kolei najwyższy odsetek ocen, zgodnie z którymi pozycja strony przedsiębiorców jest słabsza, występuje w województwie opolskim (**25%**).

## II. Kompetencje i przygotowanie członków RDS

### B3a. Przygotowanie merytoryczne członków RDS

*B3a. Jak ocenia Pan/Pani przygotowanie merytoryczne ogółu członków RDS do pracy nad projektami ustaw?*

Przygotowanie merytoryczne członków RDS do pracy nad projektami ustaw jest oceniane korzystnie i stanowi jeden z wyraźniejszych atutów funkcjonowania Rady. Odpowiedzi pozytywne stanowią **71,7%**, przy umiarkowanym udziale neutralnych (**25%**) i nielicznych ocenach negatywnych (**3,3%**). Oznacza to, że respondenci częściej wiążą prace RDS z obecnością odpowiednich kompetencji niż z deficytem przygotowania do pracy nad legislacją.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw najbardziej widoczny kontrast dotyczy firm średnich i mikroprzedsiębiorstw. Firmy średnie najczęściej oceniają przygotowanie merytoryczne pozytywnie (**78,8%**), podczas gdy w mikroprzedsiębiorstwach udział takich ocen spada do **61,5%**. To właśnie w najmniejszych firmach najwyższy jest udział odpowiedzi neutralnych (**36,3%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenie lub słabszą obserwowalność jakości pracy RDS. Oceny negatywne pozostają rzadkie, choć relatywnie najczęściej pojawiają się wśród małych przedsiębiorstw (**5%**).

W układzie regionalnym także widoczne jest zróżnicowanie ocen. W województwie lubelskim odsetek ocen pozytywnych sięga **90%**, natomiast w warmińsko-mazurskim spada do **46,2%**, przy jednocześnie bardzo wysokim poziomie neutralności (**53,8%**). Na tle kraju wyróżnia się również podkarpackie, gdzie odnotowano najwyższy udział ocen negatywnych

(15,4%). Pokazuje to, że choć ogólny obraz pozostaje korzystny, to w części regionów ocena przygotowania merytorycznego członków RDS jest wyraźnie bardziej powściągliwa.

### B3b. Kompetencje reprezentantów organizacji pracodawców

---

*B3b. Jak ocenia Pan/Pani kompetencje przedstawicieli organizacji pracodawców, do których należy reprezentowana przez Pana/Panią firma, w kontekście prac w ramach RDS?*

Kompetencje przedstawicieli organizacji pracodawców uczestniczących w pracach RDS są oceniane wyraźnie korzystnie. Odpowiedzi pozytywne stanowią 74,7%, przy neutralności na poziomie 22% i sporadycznych ocenach negatywnych (3,2%). Wynik ten wskazuje, że respondenci najczęściej częściej postrzegają reprezentantów własnych organizacji jako dobrze przygotowanych do udziału w pracach Rady.

W przekroju według wielkości firm najsilniejszy kontrast widać między dużymi przedsiębiorstwami a mikrofirmami. Duże firmy najczęściej formułują oceny pozytywne (84,6%), natomiast mikroprzedsiębiorstwa robią to najrzadziej (64,1%). W tej samej grupie najwyższy jest także udział odpowiedzi neutralnych (33,7%), co może oznaczać większą ostrożność w ocenie lub słabszą ekspozycję na realne efekty pracy przedstawicieli organizacji. Oceny negatywne pozostają marginalne, ale relatywnie najczęściej pojawiają się wśród małych przedsiębiorstw (5,1%).

Regionalnie rozkład odpowiedzi również nie jest całkowicie jednolity. W województwie lubelskim oceny pozytywne sięgają 90%, podczas gdy w zachodniopomorskim spadają do 58,3%, przy jednocześnie bardzo wysokiej neutralności (41,7%). Na tle kraju wyróżnia się podkarpackie z najwyższym udziałem ocen negatywnych (15,4%), co może wskazywać na lokalnie bardziej krytyczną ocenę jakości reprezentacji kompetencyjnej organizacji pracodawców w ramach RDS.

## III. Efektywność dialogu społecznego

### B5. Najczęściej stosowane kanały dialogu z administracją

---

*B5. Jakie formy dialogu społecznego Państwa organizacja najczęściej wykorzystuje w kontaktach z instytucjami publicznymi?*

Najczęściej wykorzystywane formy dialogu społecznego mają charakter bezpośredni i służą bieżącej pracy nad projektowanymi rozwiązaniami. Najczęściej wskazywanym kanałem jest udział w konsultacjach społecznych (37,3%) oraz udział w negocjacjach i spotkaniach roboczych (32%). W dalszej kolejności pojawiają się debaty publiczne

i panele eksperckie (**14,1%**) oraz współpraca w ramach RDS (**13,4%**). Jednocześnie istotnym wynikiem jest skala wycofania z dialogu: niemal co piąta organizacja deklaruje, że nie korzysta z żadnej z wymienionych form (**19,7%**), co stanowi wyraźny sygnał luki w praktycznym obiegu partycypacji.

Rzadziej wykorzystywane są narzędzia o bardziej formalnym, pośrednim charakterze, takie jak wysyłanie pisemnych opinii do organów legislacyjnych (**7%**) czy korzystanie z Systemu Informacyjnego Sejmu (**6,3%**).

Podział według wielkości firm pokazuje bardzo wyraźne kontrasty. Mikroprzedsiębiorstwa częściej wskazują zarówno konsultacje społeczne (**44,2%**), jak i negocjacje/spotkania robocze (**45,3%**), podczas gdy wśród średnich firm konsultacje pojawiają się najrzadziej (**20,6%**). Najbardziej uderzający jest jednak odsetek deklaracji „nie korzystamy”: wśród średnich przedsiębiorstw sięga on **50%**, a w mikrofirmach spada do **11,6%**. Oznacza to, że w segmencie średnich podmiotów szczególnie silnie ujawnia się dystans do korzystania z dostępnych kanałów dialogu.

Intensywność korzystania z narzędzi dialogu zależy od lokalnego kontekstu. Udział w konsultacjach społecznych waha się od **11,1%** w dolnośląskim do **81,3%** w kujawsko-pomorskim. W przypadku negocjacji i spotkań roboczych rozpiętość jest równie duża: od braku wskazań w lubelskim do **62,5%** w kujawsko-pomorskim.

Całościowo wyniki wskazują na dominację dwóch kanałów dialogu, konsultacji i spotkań roboczych, przy jednoczesnym utrzymywaniu się wyraźnej grupy organizacji pozostających poza praktycznym obiegiem dialogu.

## B6. Wpływ udziału w RDS na kształt projektów aktów prawnych

*B6. W jakim stopniu udział Państwa organizacji w RDS przyczynił się do zmian w projektach aktów prawnych w ostatnich 3 latach?*

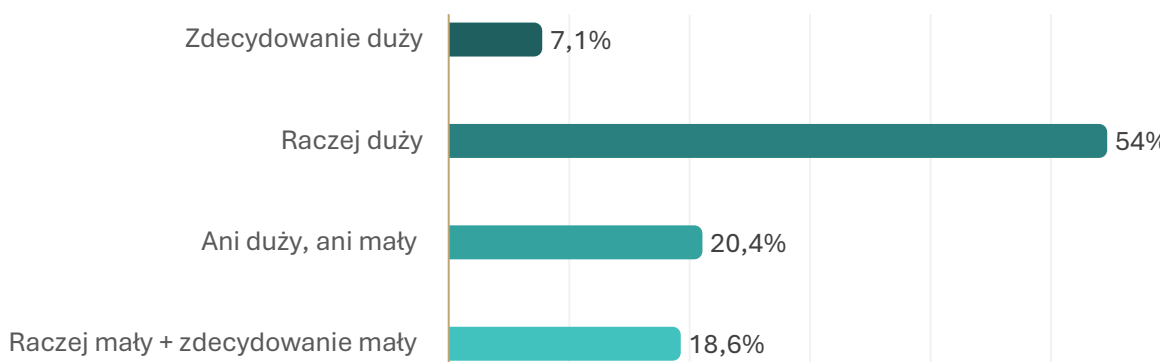
**Udział organizacji w pracach RDS jest przez respondentów najczęściej postrzegany jako czynnik realnie wpływający na kształt projektowanych regulacji.** Odpowiedzi pozytywne stanowią **61,1%**, przy **20,4%** wskazań neutralnych i **18,6%** ocen negatywnych. Przewaga korzystnych ocen pozostaje wyraźna, choć jednocześnie istotna część badanych nie dostrzega wystarczającej sprawczości udziału organizacji w pracach Rady.

Największe kontrasty widać w podziale według wielkości firm. **70%** małych przedsiębiorstw określiło wpływ RDS jako „raczej duży” i „zdecydowanie duży” podczas gdy firmy średnie robią to najrzadziej (**40%**), co tworzy znaczącą różnicę **30 p.p.** W segmencie średnich firm szczególnie widoczny jest też najwyższy udział ocen „małego wpływu” (**33,3%** negatywnych odpowiedzi), co może wskazywać na słabsze poczucie przełożenia aktywności w RDS na konkretne korekty projektów. W mikroprzedsiębiorstwach rozkład jest bardziej

zróżnicowany: przy przewadze ocen pozytywnych” (57,1%) występuje też zauważalny udział negatywnych wskazań (21,4%).

Zróżnicowanie regionalne jest bardzo wyraźne i pokazuje, że doświadczenie sprawczości RDS bywa lokalnie skrajnie odmienne. W dolnośląskim „duży wpływ” deklaruje łącznie 85,7% respondentów, natomiast w lubelskim dominuje ocena „małego wpływu” (66,7%). Ten kontrast może odzwierciedlać różnice w lokalnej intensywności wykorzystania RDS.

B6. W jakim stopniu udział Państwa organizacji w RDS przyczynił się do zmian w projektach aktów prawnych w ostatnich 3 latach?



## B7. Zdolność RDS do wypracowywania kompromisów

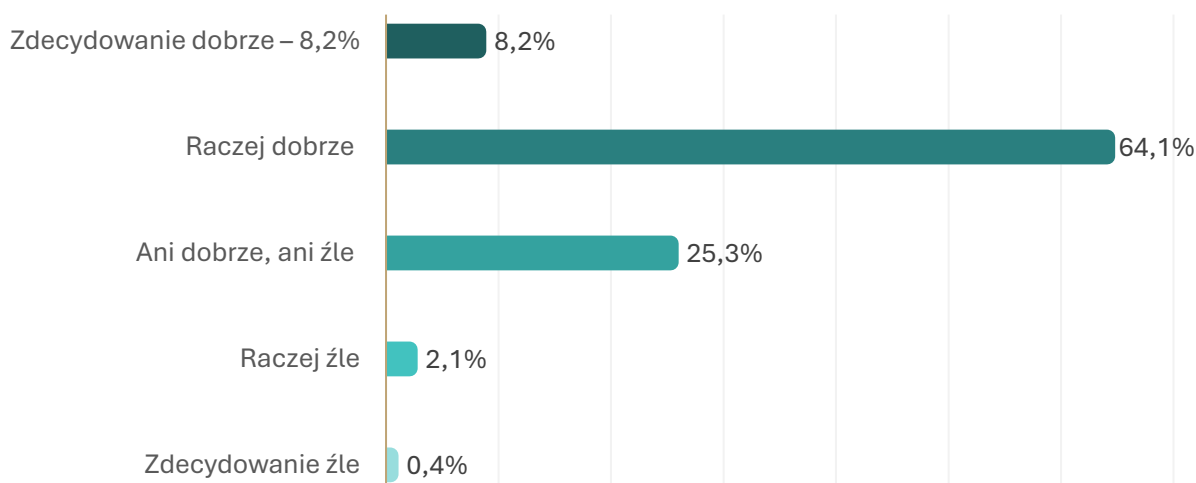
*B7. Jak ocenia Pan/Pani zdolność stron RDS do osiągnięcia kompromisów?*

Zdolność stron RDS do osiągnięcia kompromisów należy do lepiej ocenianych elementów funkcjonowania dialogu w ramach Rady. Odpowiedzi wskazujące na dobrą ocenę tego obszaru stanowią 72,2%, przy 25,3% wskazań neutralnych oraz 2,5% ocen negatywnych. Taki rozkład potwierdza, że w percepcji respondentów dominującym doświadczeniem jest możliwość wypracowywania porozumień, a słabsze oceny częściej przyjmują postać wstrzymania się od jednoznacznej opinii niż otwartej krytyki.

W przekroju wielkości firm widać istotne różnice w sile tej oceny. Najwyższy udział odpowiedzi wskazujących na dobrą zdolność do kompromisu odnotowano wśród małych przedsiębiorstw (81,6%), natomiast w mikroprzedsiębiorstwach odsetek ten spada do 60%. Kluczową rolę odgrywa wysoki poziom ocen neutralnych — w mikrofirmach wynosi on 36,8%, co w największym stopniu obniża udział wskazań bardziej zdecydowanych. Oceny negatywne pozostają rzadkie w całej próbie, ale relatywnie najwyższe są również w mikroprzedsiębiorstwach (3,2%).

W dolnośląskim odsetek ocen wskazujących na dobrą zdolność do kompromisu sięga **94,4%**, natomiast w zachodniopomorskim spada do **58,3%**. Na tle województw wyróżnia się łódzkie, gdzie udział ocen negatywnych wynosi **11,8%**, wyraźnie powyżej poziomów obserwowanych w innych regionach; ich relatywnie wysoki odsetek pojawia się również w lubelskim (**10%**) i małopolskim (**9,1%**).

#### B7. Jak ocenia Pan/Pani zdolność stron RDS do osiągnięcia kompromisów?



#### B8. Sposób rozwiązywania sporów w RDS

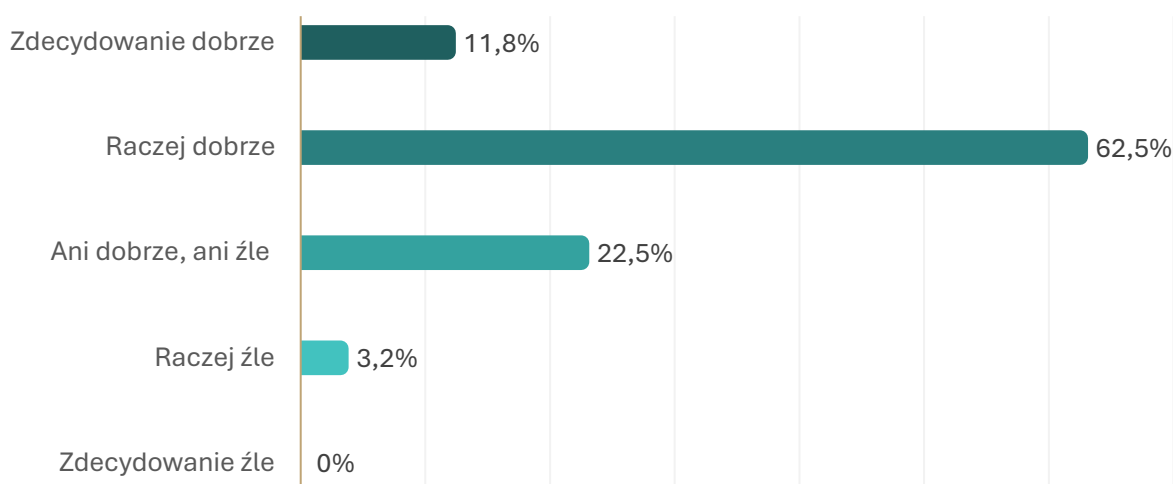
##### *B8. Jak ocenia Pan/Pani sposób rozwiązywania sporów pomiędzy stronami w ramach RDS?*

W ocenie respondentów sposób rozwiązywania sporów pomiędzy stronami RDS wypada dobrze i stosunkowo rzadko staje się przedmiotem wyraźnej krytyki. Odpowiedzi wskazujące na dobrą ocenę tego mechanizmu stanowią **74,3%**, przy **22,5%** wskazań neutralnych i **3,2%** ocen negatywnych. Oznacza to, że rozwiązywanie sporów jest najczęściej postrzegane jako sprawne, a zastrzeżenia wobec tego obszaru mają ograniczony zakres.

W podziale według wielkości przedsiębiorstw widać mocny kontrast między mikrofirmami a dużymi podmiotami. Najwyższy udział ocen wskazujących na sprawne rozwiązywanie sporów odnotowano wśród dużych przedsiębiorstw (**84,6%**), natomiast w mikroprzedsiębiorstwach spada on do **59,6%**. Różnicę w największym stopniu tłumaczy neutralność: w mikrofirmach sięga ona **38,3%**, co sugeruje częstszy brak jednoznacznej opinii na temat sposobu rozwiązywania sporów. Oceny negatywne pozostają nieliczne, ale relatywnie najwyższe są wśród małych przedsiębiorstw (**4,3%**).

Różnice regionalne pokazują, że obraz tego obszaru pozostaje generalnie stabilny, choć niepozbawiony lokalnych odchyłań. W lubelskim odsetek ocen wskazujących na sprawne rozwiązywanie sporów sięga **90%**, natomiast w małopolskim spada do **63,6%**, a jednocześnie to właśnie tam najwyższy jest udział ocen negatywnych (**13,6%**). W części województw widoczna jest także podwyższona neutralność, jak w śląskim (**34,8%**), co może wskazywać na mniej jednoznaczne doświadczenia w tym obszarze.

### B8. Jak ocenia Pan/Pani sposób rozwiązywania sporów pomiędzy stronami w ramach RDS?



## Wnioski – Sekcja B

Wyniki sekcji B pokazują, że RDS jest przez przedsiębiorców postrzegana przede wszystkim jako stabilne i wiarygodne forum dialogu. Ocena reprezentowania interesów przedsiębiorców, sięgająca 77,4%, wskazuje, że sama obecność Rady w systemie dialogu społecznego nie jest kwestionowana. Oznacza to, że zasadniczy problem nie dotyczy legitymacji instytucji, lecz jakości i zróżnicowania doświadczeń związanych z jej funkcjonowaniem.

Na tym tle relacje strony przedsiębiorców z pozostałymi uczestnikami dialogu wypadają zasadniczo dobrze. Zarówno wobec strony rządowej, jak i strony pracowników dominują oceny wskazujące na partnerski charakter relacji, a pozycja strony przedsiębiorców najczęściej postrzegana jest jako porównywalna wobec pozostałych stron. Jednocześnie w wielu pytaniach utrzymuje się istotny udział odpowiedzi neutralnych, co sugeruje, że przedsiębiorcy częściej dostrzegają formalną równorzędność stron niż jednoznacznie silną pozycję negocjacyjną własnej reprezentacji.

RDS jest przez przedsiębiorców postrzegana przede wszystkim jako stabilne i wiarygodne forum dialogu.

Istotnym atutem RDS pozostaje również zaplecze merytoryczne, a słabszy punkt ujawnia się dopiero na poziomie sprawczości dialogu. Zarówno przygotowanie członków Rady do

pracy nad projektami ustaw, jak i kompetencje przedstawicieli organizacji pracodawców są oceniane dobrze, co pokazuje, że jakość zasobów eksperckich nie jest postrzegana jako główne ograniczenie funkcjonowania dialogu. Wyraźnie ostrożniejszy obraz pojawia się dopiero przy ocenie wpływu udziału organizacji w RDS na zmiany w projektach aktów prawnych, który jako co najmniej duży wskazuje 61,1% badanych. Oznacza to, że przedsiębiorcy częściej wysoko oceniają sam przebieg dialogu niż jego przetożenie na końcowy rezultat legislacyjny.

W praktyce kontaktów z administracją dominują te formy dialogu, które pozwalają organizacjom bezpośrednio pracować nad treścią regulacji, przede wszystkim konsultacje społeczne oraz negocjacje i spotkania robocze. Jednocześnie 19,7% badanych organizacji deklaruje, że nie korzysta z żadnej z analizowanych form dialogu, co pokazuje, że obok aktywnej części uczestników istnieje również wyraźna grupa pozostająca poza bieżącym obiegiem partycypacji. Z perspektywy całej sekcji oznacza to, że wyzwaniem nie jest wyłącznie jakość samego dialogu w ramach RDS, lecz także skala i równomierność faktycznego włączania organizacji przedsiębiorców w dostępne kanały oddziaływania na proces legislacyjny.



## 4. SEKCJA C. WPŁYW RDS NA PROCES STANOWIENIA PRAWA

### C1. Wpływ RDS na regulacje istotne dla przedsiębiorców

*C1. Jak ocenia Pan/Pani wpływ RDS na kształtowanie regulacji prawnych istotnych dla przedsiębiorców?*

Wpływ RDS na kształtowanie regulacji prawnych istotnych dla przedsiębiorców jest oceniany umiarkowanie korzystnie. Odpowiedzi pozytywne stanowią **59,8%**, przy wysokim udziale neutralności (**29,5%**) i rzadszych ocenach negatywnych (**10,7%**). Oznacza to, że RDS jest częściej postrzegana jako instytucja mająca wpływ na regulacje niż jako forum o ograniczonym znaczeniu.

Najwyraźniejsze różnice pojawiają się w przekroju według wielkości przedsiębiorstw. Duże firmy najczęściej wskazują na duży wpływ RDS (**75%**), natomiast w mikroprzedsiębiorstwach udział ocen pozytywnych spada do **43,6%**. W tej samej grupie równie wysoki jest odsetek odpowiedzi neutralnych (**43,6%**), ale także najwyższy udział ocen negatywnych (**12,8%**). Może to wskazywać, że w najmniejszych firmach efekty działań Rady są słabiej dostrzegalne lub trudniejsze do jednoznacznej oceny.

W przekroju regionalnym widoczne są wyraźne różnice w sile ocen. W województwie dolnośląskim udział odpowiedzi pozytywnych sięga **72,2%**, natomiast w zachodniopomorskim spada do **41,7%**, przy równie wysokim poziomie neutralności (**41,7%**). Najbardziej krytyczny sygnał pojawia się w województwie łódzkim, gdzie odnotowano najwyższy udział ocen wskazujących na mały wpływ (**29,4%**).

<sup>2</sup> Zdjęcie: [Posiedzenie Prezydium WRDS](#)

## C2. Uwzględnianie postulatów przedsiębiorców w pracach RDS

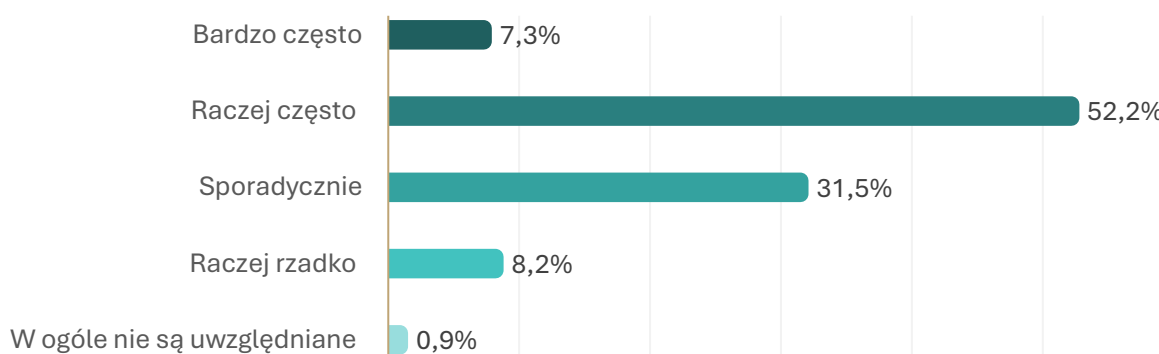
*C2. Jak często propozycje strony przedsiębiorców zgłaszane w RDS są uwzględniane w ostatecznych wersjach projektów ustaw?*

W ocenie respondentów postulaty strony przedsiębiorców zgłaszane w ramach RDS są najczęściej uwzględniane z zauważalną regularnością. Odpowiedzi wskazujące na częste uwzględnianie propozycji stanowią **59,5%**, przy znaczącym udziale ocen pośrednich (**31,5%**) i wyraźnie mniejszej grupie odpowiedzi krytycznych (**9,1%**). Oznacza to, że przedsiębiorcy częściej dostrzegają realne przełożenie swoich postulatów na ostateczny kształt projektów niż jego brak, choć nie traktują tego mechanizmu jako w pełni powtarzalnego.

Najbardziej sceptyczny obraz pojawia się w mikroprzedsiębiorstwach. W tej grupie odsetek odpowiedzi wskazujących na częste uwzględnianie postulatów wynosi **48,4%**, a udział ocen krytycznych sięga **25%**. W firmach średnich i dużych nie odnotowano odpowiedzi wskazujących na brak realnego uwzględniania propozycji, a dominują oceny wskazujące na częstsze przełożenie postulatów na finalne wersje projektów (**81,5%** i **77,8%**). Układ ten sugeruje, że w większych podmiotach mechanizm wpływu jest postrzegany jako bardziej czytelny i regularny.

Zróżnicowanie regionalne również pozostaje wyraźne. Najwyższy odsetek odpowiedzi wskazujących na częste uwzględnianie propozycji odnotowano w województwie podlaskim (**83,3%**), natomiast najniższy w zachodniopomorskim (**42,9%**), gdzie jednocześnie najwyższy jest udział ocen krytycznych (**28,6%**). W dolnośląskim częściej niż w innych regionach pojawiają się odpowiedzi pośrednie (**52,9%**), co może wskazywać na bardziej selektywne lub mniej jednoznacznie oceniane doświadczenie wpływu przedsiębiorców na treść projektów ustaw.

C2. Jak często propozycje strony przedsiębiorców zgłaszane w RDS są uwzględniane w ostatecznych wersjach projektów ustaw?



### C3. Ramy prawne działania RDS a efektywność dialogu

*C3. Czy obowiązujące przepisy regulujące działanie RDS sprzyjają efektywnemu prowadzeniu dialogu społecznego?*

**Obowiązujące przepisy regulujące działanie RDS są najczęściej oceniane jako sprzyjające efektywnemu prowadzeniu dialogu społecznego.** Odpowiedzi pozytywne stanowią **70,1%**, podczas gdy wskazania neutralne i negatywne pozostają wyraźnie rzadsze. Oznacza to, że obecne ramy prawne są przeważnie postrzegane jako funkcjonalne, choć nie eliminują całkowicie wątpliwości co do ich praktycznej użyteczności.

W przekroju wielkości przedsiębiorstw najbardziej powściągliwy profil ocen dotyczy mikroprzedsiębiorstw. W tej grupie udział odpowiedzi pozytywnych jest najniższy (**54,8%**), a jednocześnie najwyższy pozostaje poziom neutralności (**37,6%**), co wskazuje na większy dystans wobec praktycznej efektywności obowiązujących regulacji. Najwyższy poziom akceptacji odnotowano wśród małych przedsiębiorstw (**78,6%**), natomiast w grupie dużych firm nie występują odpowiedzi negatywne, co sugeruje bardziej stabilną i korzystną ocenę ram prawnych w tym segmencie.

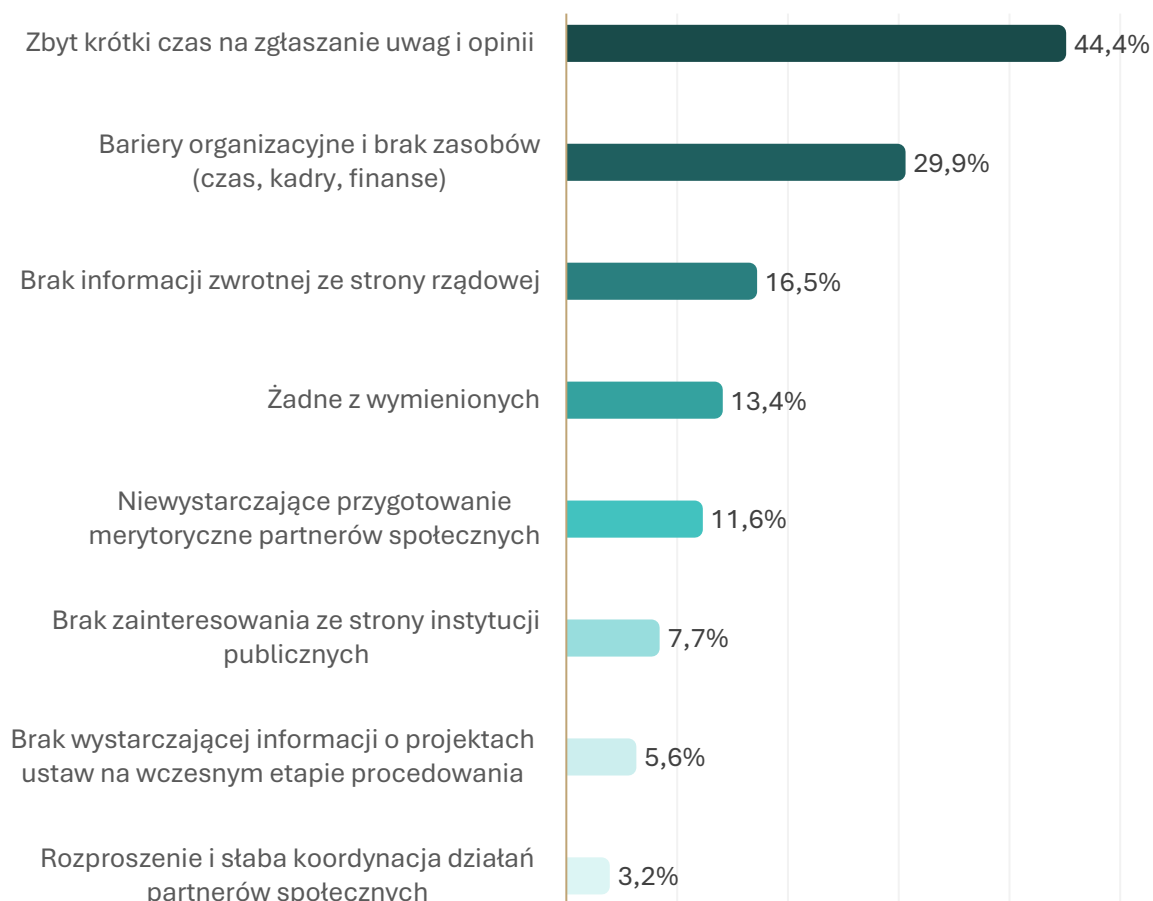
W układzie regionalnym oceny pozostają wyraźnie zróżnicowane. Najwyższy poziom odpowiedzi pozytywnych odnotowano w województwie opolskim (**90,9%**), natomiast najniższy w zachodniopomorskim (**58,3%**). W podlaskim szczególnie wysoki jest udział odpowiedzi neutralnych (**40%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenie funkcjonalności przepisów. Najsilniejszy sygnał sceptycyzmu pojawia się z kolei w województwie lubuskim, gdzie odpowiedzi negatywne osiągnęły **18,2%**.

### C4. Bariery efektywnego udziału w konsultacjach legislacyjnych RDS

W ocenie respondentów najważniejsze bariery efektywnego udziału w konsultacjach legislacyjnych w ramach RDS mają przede wszystkim charakter organizacyjny i proceduralny. Najczęściej wskazywanym ograniczeniem pozostaje zbyt krótki termin na zgłaszanie uwag (**44,4%**), a w dalszej kolejności bariery organizacyjne i brak zasobów po stronie uczestników (**29,9%**). Wyraźnie rzadziej pojawia się brak informacji zwrotnej ze strony rządowej (**16,5%**), natomiast **13,4%** badanych deklaruje, że żadna z analizowanych barier nie ma dla nich istotnego znaczenia. Układ odpowiedzi wskazuje, że głównym problemem nie jest brak gotowości do uczestnictwa, lecz warunki, w jakich udział ten ma być realizowany.

Podział według wielkości firm pokazuje odmienne wrażliwości na bariery. Mikroprzedsiębiorstwa częściej wskazują zbyt krótki czas (**48,4%**) i relatywnie częściej deklarują brak barier (**16,8%**). Z kolei duże firmy wyraźnie częściej akcentują bariery zasobowe (**53,8%**) oraz brak informacji zwrotnej (**23,1%**). Taki rozkład może oznaczać, że wraz ze wzrostem skali zaangażowania rośnie znaczenie kosztów organizacyjnych oraz oczekiwanie na bardziej czytelne potwierdzenie, że zgłoszone uwagi zostały rzeczywiście przeanalizowane. Zróżnicowanie regionalne potwierdza, że doświadczenie barier udziału nie jest jednolite, a ich natężenie zależy od lokalnych warunków prowadzenia konsultacji. W części województw silniej ujawniają się ograniczenia zasobowe, w innych większe znaczenie ma brak informacji zwrotnej lub mniejsza presja czasu. Oznacza to, że obok wspólnego dla całego badania problemu krótkich terminów i kosztów organizacyjnych widoczna jest także **regionalna nierównomierność warunków uczestnictwa w dialogu legislacyjnym**.

#### C4. Jakie główne bariery utrudniają Państwa organizacji efektywny udział w konsultacjach legislacyjnych w ramach RDS?

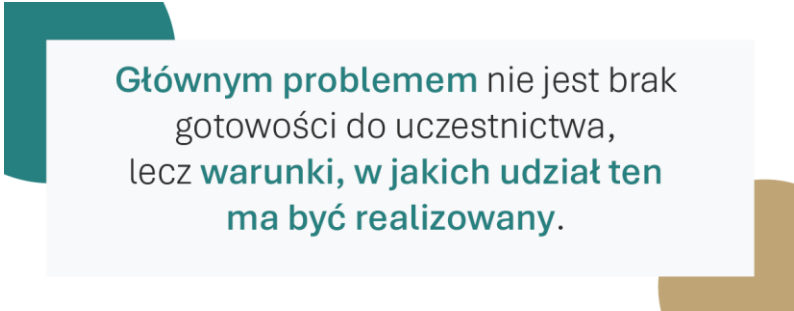


## Wnioski – Sekcja C

Wpływ RDS na proces stanowienia prawa jest przez przedsiębiorców oceniany raczej pozytywnie, ale znacznie mniej jednoznacznie niż sama rola Rady jako forum dialogu. W ocenie oddziaływania Rady na regulacje przeważają wskazania pozytywne (59,8%), ale wysoki udział odpowiedzi neutralnych (29,5%) sugeruje, że dla wielu firm przełożenie prac RDS na rezultat legislacyjny jest trudne do uchwycenia w praktyce.

Najbardziej konsekwentny trend dotyczy nierównomierności odczuwanego wpływu. W większych podmiotach częściej pojawia się przekonanie o realnym oddziaływaniu, podczas gdy mikroprzedsiębiorstwa znacznie częściej pozostają przy odpowiedziach neutralnych i relatywnie częściej wskazują oceny krytyczne. Podobny wzór widać w pytaniu o uwzględnianie propozycji przedsiębiorców: ogólnie dominuje odpowiedź „często” (59,5%), ale w części grup i regionów udział ocen krytycznych rośnie, co wskazuje na selektywność efektów dialogu.

W tle ocen wpływu bardzo wyraźnie ujawniają się bariery uczestnictwa. Najczęściej wskazywanym ograniczeniem pozostaje zbyt krótki czas na zgłaszanie uwag, który wskazało 44,4% badanych. W dalszej kolej-



**Głównym problemem** nie jest brak gotowości do uczestnictwa, lecz **warunki, w jakich udział ten ma być realizowany.**

ności pojawiają się bariery organizacyjne i zasobowe, a także problem niedostatecznej informacji zwrotnej po stronie administracji. Układ tych odpowiedzi pokazuje, że ograniczenia sprawczości dialogu wynikają nie tylko z samego mechanizmu podejmowania decyzji, lecz także z jakości procesu konsultacyjnego: czasu, warunków udziału i sposobu domykania prac nad zgłoszonymi postulatami.

Różnice między województwami potwierdzają, że doświadczenie wpływu i warunków konsultacji jest lokalnie zróżnicowane. W części regionów dominuje przekonanie o większej skuteczności, w innych częściej pojawia się neutralność lub ocena krytyczna. **Wniosek przekrojowy jest następujący: aby wzmocnić sprawczość dialogu, kluczowe jest podniesienie przewidywalności i jakości procesu konsultacyjnego, w tym zwłaszcza czasu na reakcję oraz czytelnego mechanizmu informacji zwrotnej.**



## 5. SEKCJA D. JAKOŚĆ STANOWIONEGO PRAWA

### D1. Ocena jakości prawa uchwalanego w Polsce

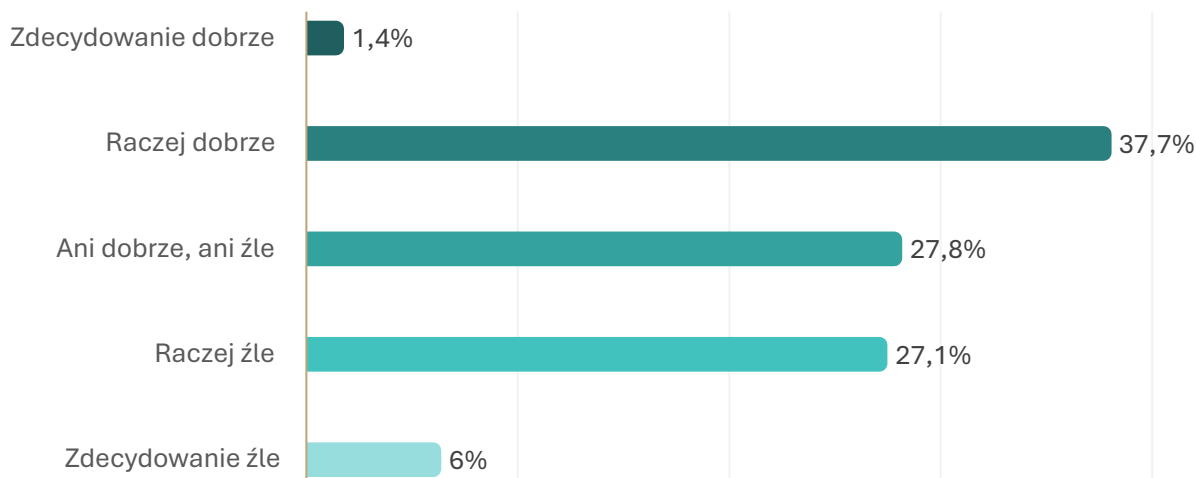
*D1. Jak ocenia Pan/Pani jakość przepisów prawa uchwalanego w Polsce?*

Jakość prawa uchwalanego w Polsce nie budzi wśród przedsiębiorców wyraźnego zaufania i pozostaje jednym z najbardziej niejednoznacznie ocenianych elementów otoczenia regulacyjnego. Odpowiedzi pozytywne stanowią **39,1%**, przy **27,8%** wskazań neutralnych i **33,1%** ocen negatywnych. Taki rozkład pokazuje, że znaczna część przedsiębiorców postrzega jakość regulacji jako realny problem, a jednocześnie widoczna pozostaje istotna grupa respondentów, którzy nie formułują jednoznacznej oceny.

W przekroju wielkości firm uwagę zwraca przede wszystkim wysoki poziom neutralności wśród dużych przedsiębiorstw (**46,2%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenach lub silniejsze zróżnicowanie doświadczeń regulacyjnych w tej grupie. Różnice regionalne są natomiast wyraźne i pokazują, że obraz jakości prawa w Polsce jest lokalnie silnie zróżnicowany. W podkarpackim relatywnie często pojawia się ocena „dobrze” (**64,3%**), podczas gdy w warmińsko-mazurskim odsetek wskazań pozytywnych jest najniższy (**15,4%**). Na tle kraju wyróżnia się również kujawsko-pomorskie, gdzie częściej pojawiają się oceny negatywne (**37,5%**) przy jednocześnie niskim udziale ocen „dobrze” (**25%**), co wzmacnia obraz bardziej krytycznej percepcji jakości regulacji w tym regionie.

<sup>3</sup> Zdjęcie: [Województwo podlaskie - Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego](#)

## D1. Jak ocenia Pan/Pani jakość przepisów prawa uchwalanego w Polsce?



## 2. Spójność przepisów z perspektywy prowadzenia działalności

### D2. Jak ocenia Pan/Pani spójność przepisów prawa w Polsce z perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej?

Spójność przepisów prawa pozostaje jednym z tych wymiarów jakości regulacji, które przedsiębiorcy oceniają z wyraźną rezerwą. Najczęściej pojawia się ocena neutralna (40,5%), a odpowiedzi pozytywne (35,2%) występują częściej niż negatywne (24,3%). Taki rozkład wskazuje raczej na potrzebę doprecyzowania i uporządkowania przepisów niż na silnie ugruntowane przekonanie o ich spójności.

W przekroju wielkości firm najbardziej krytyczny profil dotyczy mikroprzedsiębiorstw: w tej grupie oceny negatywne (37,9%) wyraźnie przewyższają pozytywne (16,9%), co może oznaczać większe obciążenie najmniejszych firm kosztami interpretacji i poruszania się w niejednoznacznych regulacjach. W średnich i dużych przedsiębiorstwach dominuje natomiast neutralność (odpowiednio 58,8% i 61,5%), przy relatywnie niskim udziale ocen negatywnych (5,8% i 7,7%), co sugeruje bardziej zachowawczą ocenę i mniejszą skłonność do jednoznacznej krytyki w tych segmentach.

Doświadczenie spójności prawa nie układa się też jednolicie w przekroju regionalnym. W podlaskim częściej pojawiają się oceny pozytywne (53,3%), podczas gdy w zachodniopomorskim odsetek takich wskazań jest najniższy (8,3%) przy bardzo wysokiej neutralności (66,7%). Najwyższy poziom ocen negatywnych odnotowano w kujawsko-pomorskim (37,5%), co może wskazywać na lokalnie silniejsze doświadczenie problemów z koherencją regulacji w praktyce prowadzenia działalności gospodarczej.

### D3. Stabilność przepisów i przewidywalność otoczenia prawnego

*D3. Jak ocenia Pan/Pani stabilność przepisów prawa w Polsce z perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej?*

**Stabilność przepisów prawa jest przez respondentów oceniana ostrożnie i pozostaje jednym z bardziej problematycznych elementów otoczenia regulacyjnego.** Najczęściej badani wybierają odpowiedź „przeciętnie” (34,9%), a udziały ocen pozytywnych (34,2%) i negatywnych (31%) pozostają do siebie zbliżone. Układ ten wskazuje na ograniczone poczucie przewidywalności i brak wyraźnej przewagi ocen korzystnych.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw najbardziej krytyczny profil występuje wśród mikroprzedsiębiorstw, gdzie odsetek ocen negatywnych sięga 46,3%. Odmiennie wypadają małe firmy, które relatywnie najczęściej formułują oceny pozytywne (48,6%), przy wyraźnie niższym udziale ocen negatywnych (23,2%). W firmach średnich i dużych najczęściej pojawia się odpowiedź „przeciętnie” (52,9% i 53,8%), co sugeruje bardziej powściągliwą ocenę stabilności prawa niż jednoznaczną aprobatę.

Zróżnicowanie regionalne dobrze pokazuje, że ocena stabilności prawa nie układa się w jednolity wzorzec. Najwyższy udział ocen pozytywnych odnotowano w województwie mazowieckim (46,9%) i małopolskim (45,5%), natomiast najbardziej krytyczne rozkłady pojawiają się w warmińsko-mazurskim (46,2% ocen negatywnych) oraz kujawsko-pomorskim (43,8%). W ujęciu porównawczym stabilność wypada słabiej niż spójność, a szczególnie w mikroprzedsiębiorstwach wskazuje to na wyraźniejsze ograniczenia przewidywalności otoczenia prawnego.

### D4. Wpływ częstych zmian prawa na funkcjonowanie przedsiębiorstw

*D4. Czy aktualna częstotliwość zmian prawa utrudnia funkcjonowanie Państwa przedsiębiorstwa?*

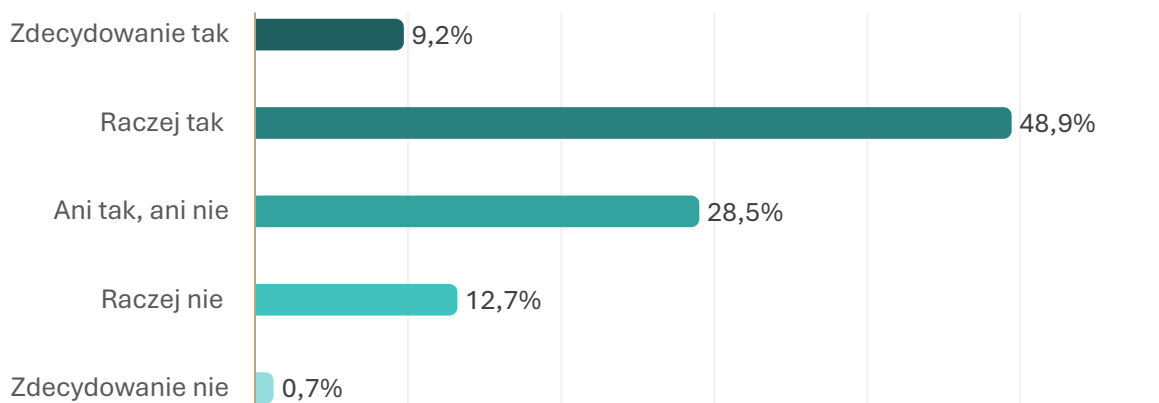
**Częstotliwość zmian prawa jest przez przedsiębiorców postrzegana jako istotne utrudnienie w prowadzeniu działalności.** Odpowiedzi potwierdzające taki wpływ stanowią 58,1%, przy relatywnie niskim udziale wskazań przeciwnych (13,4%) i istotnym poziomie neutralności (28,5%). Układ ten wskazuje, że problem jest odczuwalny w praktyce, choć nie we wszystkich segmentach rynku z taką samą siłą.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw najsilniej akcentują go małe firmy, gdzie odsetek odpowiedzi potwierdzających utrudnienie sięga 66,2%. W mikroprzedsiębiorstwach wskazania pozytywne są niższe (49,5%), przy jednocześnie wyższym sprzeciwie (16,8%), co może odzwierciedlać większe zróżnicowanie sytuacji i wrażliwość na konkretne typy regulacji. W firmach średnich zwraca uwagę wysoka neutralność (44,1%) przy 47,1%

odpowiedzi potwierdzających utrudnienie, co sugeruje częstsze trudności w jednoznacznym przypisaniu skutków zmian prawa do bieżących wyzwań operacyjnych. W dużych przedsiębiorstwach udział odpowiedzi potwierdzających wynosi **61,5%**, a sprzeciw pozostaje najniższy (**7,7%**).

W ujęciu regionalnym natężenie problemu nie jest jednolite. Najwyższy udział odpowiedzi potwierdzających utrudnienie odnotowano w województwie opolskim (**75%**) i wielkopolskim (**72,2%**), a także w podlaskim i zachodniopomorskim (po **66,7%**). Najniższe poziomy takich wskazań występują w śląskim (**43,5%**), przy jednocześnie bardzo wysokiej neutralności (**47,8%**), oraz w warmińsko-mazurskim (**46,2%**), gdzie najwyższy jest udział odpowiedzi przeczących (**23,1%**). Podwyższony sprzeciw widoczny jest także w dolnośląskim (**22,2%**) i podkarpackim (**21,4%**), co może wskazywać na lokalnie większe zróżnicowanie doświadczeń związanych z tempem zmian regulacyjnych.

#### D4. Czy aktualna częstotliwość zmian prawa utrudnia funkcjonowanie Państwa przedsiębiorstwa?



## Wnioski – Sekcja D

Wyniki badania pokazują, że przedsiębiorcy nie postrzegają otoczenia regulacyjnego w Polsce jako obszaru wystarczająco stabilnego i przewidywalnego. Najlepiej widać to już na poziomie ogólnej oceny jakości prawa, którą pozytywnie ocenia jedynie **39,1%** respondentów. Oznacza to, że problem nie sprowadza się wyłącznie do pojedynczych wadliwych regulacji, lecz dotyczy szerszego braku przekonania, że prawo jest jednocześnie uporządkowane, spójne i możliwe do przewidzenia w dłuższym horyzoncie.

**Najmocniej wybrzmiewa problem tempa zmian prawa i jego bezpośrednich kosztów operacyjnych dla firm.** Większość badanych deklaruje, że częstotliwość zmian przepisów utrudnia funkcjonowanie przedsiębiorstwa, co potwierdza **58,1%** odpowiedzi. Ten wynik spina całą sekcję w jeden wyraźny wniosek: nawet tam, gdzie oceny jakości czy spójności nie są skrajnie krytyczne, zmienność regulacyjna przekłada się na realne obciążenia organizacyjne, konieczność ciągłego dostosowywania procesów i wzrost niepewności decyzyjnej.

**Silnie zaznaczają się również różnice między segmentami przedsiębiorstw.** W przypadku mikroprzedsiębiorstw odsetek ocen negatywnych dotyczących stabilności prawa sięga **46,3%**, co pokazuje większą wrażliwość najmniejszych podmiotów na niejednoznaczność i zmienność regulacji.

**Najmocniej wybrzmiewa** problem tempa zmian prawa i jego bezpośrednich kosztów operacyjnych dla firm.

W większych firmach częściej pojawiają się odpowiedzi neutralne, co może odzwierciedlać bardziej zróżnicowane doświadczenia regulacyjne lub większą

ostrożność w formułowaniu jednoznacznych ocen. Regionalnie również widoczne są obszary wyraźnie bardziej krytyczne, co pokazuje, że jakość i przewidywalność prawa są odczuwane nierównomiernie.

**Wniosek dla polityki regulacyjnej jest jednoznaczny: poprawa jakości prawa wymaga nie tylko lepszego projektowania treści przepisów, ale także większej stabilności i spójności całego procesu legislacyjnego.** Potwierdza to już sama skala odpowiedzi neutralnych przy ocenie spójności prawa, sięgająca **40,5%**, która pokazuje brak silnego przekonania, że obecny system regulacyjny jest wystarczająco uporządkowany. Ograniczenie częstotliwości zmian, lepsze porządkowanie regulacji oraz większa przewidywalność prac legislacyjnych najlepiej odpowiadają na te źródła obciążeń, które przedsiębiorcy wskazują jako najbardziej dotkliwe z perspektywy prowadzenia działalności.



## 6. SEKCJA E. WPŁYW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH NA LEGISLACJĘ

### E1. Rola udziału RDS w konsultacjach w podnoszeniu jakości prawa

*E1. Czy udział RDS w konsultacjach projektów ustaw przyczynia się do wyższej jakości stanowionego prawa w Polsce?*

Udział RDS w konsultacjach projektów ustaw jest przez respondentów na ogół oceniany jako czynnik sprzyjający podnoszeniu jakości stanowionego prawa. Odpowiedzi pozytywne stanowią **56,4%**, przy istotnym udziale neutralności (**26,9%**) oraz odpowiedzi negatywnych (**16,7%**). Oznacza to, że dla wielu badanych obecność RDS w procesie konsultacyjnym wiąże się z poprawą jakości regulacji, choć skala tego wpływu nie we wszystkich przypadkach pozostaje równie wyraźna.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw widoczne są wyraźne różnice w sile tej oceny. Duże firmy najczęściej wskazują na pozytywny wpływ udziału RDS w konsultacjach (**75%**), podczas gdy w mikroprzedsiębiorstwach odsetek ten spada do **41,8%**. W tej samej grupie

<sup>4</sup> Zdjęcie: [Województwo podlaskie - Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego](#)

najwyższy jest także udział odpowiedzi neutralnych (**38,5%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenie lub słabszą obserwowalność efektów konsultacji. Odpowiedzi negatywne relatywnie najczęściej pojawiają się wśród firm średnich (**20%**) oraz mikroprzedsiębiorstw (**19,8%**).

Najwyższy udział odpowiedzi pozytywnych odnotowano w województwie wielkopolskim (**68,8%**), natomiast najniższy w lubelskim (**40%**), gdzie jednocześnie najwyższy jest poziom neutralności (**50%**). Na tle kraju wyróżnia się województwo małopolskie z najwyższym udziałem odpowiedzi negatywnych (**33,3%**). Wyniki te pokazują, że choć oceny korzystne przeważają, doświadczenie wpływu RDS na jakość prawa pozostaje wyraźnie zróżnicowane między segmentami firm i regionami.

## E2. Udział partnerów społecznych w konsultacjach projektów ustaw

*E2. Jak ocenia Pan/Pani stopień udziału partnerów społecznych (w tym przedsiębiorców) w konsultacjach projektów ustaw?*

**W ocenie badanych partnerzy społeczni są zazwyczaj widoczną częścią procesu konsultacji projektów ustaw.** Odpowiedzi wskazujące na ich duży udział stanowią **54,2%**, przy wysokim poziomie neutralności (**33,5%**) i rzadszych ocenach wskazujących na mały udział (**12,3%**). Taki rozkład sugeruje, że partycypacja partnerów społecznych jest zasadniczo dostrzegana, ale nie we wszystkich przypadkach oceniana jako równie wyraźna i stabilna.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw zarysowują się wyraźne różnice w sile tej oceny. Małe firmy najczęściej wskazują na duży udział partnerów społecznych (**67,6%**), podczas gdy mikroprzedsiębiorstwa robią to najrzadziej (**37,9%**) i jednocześnie relatywnie częściej oceniają ten udział jako mały (**16,8%**). Odmienny profil mają duże przedsiębiorstwa, wśród których szczególnie wysoki jest udział odpowiedzi neutralnych (**53,8%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenie albo silniejsze uzależnienie obserwacji od konkretnego typu konsultacji.

W układzie regionalnym doświadczenia respondentów pozostają wyraźnie nierówne. Najwyższy odsetek ocen wskazujących na duży udział odnotowano w województwie lubelskim (**70%**), a najniższy w zachodniopomorskim (**25%**), przy wysokiej neutralności (**50%**). W kilku województwach odpowiedzi neutralne osiągają bardzo wysoki poziom, między innymi w kujawsko-pomorskim (**56,2%**) i warmińsko-mazurskim (**53,8%**), co może wskazywać na mniej jednoznaczne doświadczenia udziału partnerów społecznych w konsultacjach. Na tle kraju wyróżnia się także opolskie z najwyższym udziałem ocen wskazujących na mały udział (**33,3%**).

### E3. Transparentność procesu konsultacji projektów ustaw

#### *E3. Jak ocenia Pan/Pani transparentność procesu konsultacji projektów ustaw?*

**Przejrzystość procesu konsultacji projektów ustaw jest przez respondentów dostrzegana, choć w wielu przypadkach oceniana z wyraźną ostrożnością.** Odpowiedzi wskazujące na wysoką transparentność stanowią **51,8%**, przy bardzo istotnym udziale neutralności (**36,6%**) i mniejszościowych, ale wyraźnie obecnych ocenach krytycznych (**11,6%**). Oznacza to, że dla znacznej części respondentów przejrzystość konsultacji nie jest na tyle wyraźna, by oceniać ją w sposób zdecydowanie jednoznaczny.

W przekroju według wielkości przedsiębiorstw zarysowują się wyraźne różnice. Średnie firmy najczęściej wskazują wysoką transparentność (**67,6%**), podczas gdy w mikroprzedsiębiorstwach odsetek ten spada do **33,7%**. To właśnie w najmniejszych podmiotach wyższy jest zarówno udział neutralności, jak i ocen niskiej transparentności (**14,7%**), co może wskazywać na większą wrażliwość na bariery informacyjne oraz słabszą czytelność zasad udziału w konsultacjach. W dużych firmach szczególnie widoczna jest neutralność (**53,8%**), co sugeruje bardziej powściągliwe formułowanie ocen w tym obszarze.

W układzie regionalnym oceny transparentności konsultacji pozostają wyraźnie zróżnicowane. Najwyższy odsetek wysokich ocen odnotowano w województwie lubuskim i małopolskim (po **63,6%**), natomiast najniższy w zachodniopomorskim (**33,3%**). Ten sam region wyróżnia się jednocześnie najwyższym udziałem ocen niskiej transparentności (**25%**, ex aequo z opolskim). Z kolei w województwie świętokrzyskim szczególnie wysoki jest udział odpowiedzi neutralnych (**57,1%**), co może wskazywać na częstsze wstrzymywanie się od jednoznacznej oceny przejrzystości procesu.

### E4. Rzeczywisty wpływ konsultacji na ostateczny kształt ustaw

#### *E4. Jak ocenia Pan/Pani rzeczywisty wpływ konsultacji społecznych na ostateczny kształt ustaw?*

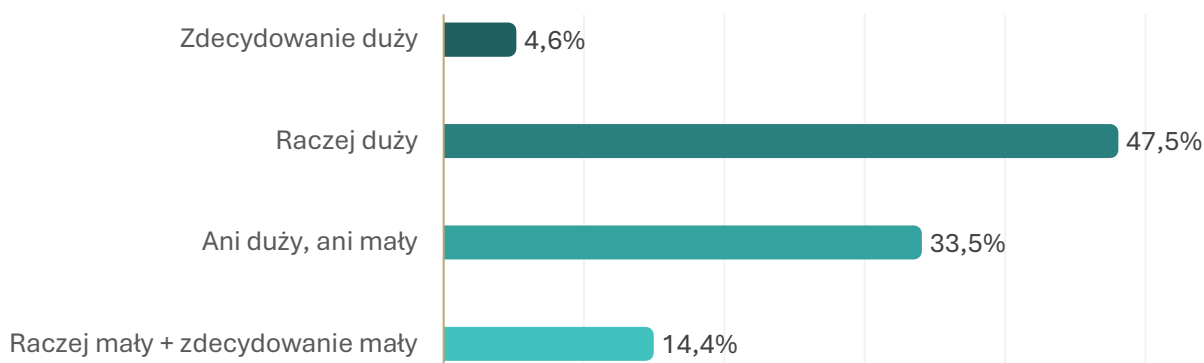
**Konsultacje społeczne są przez respondentów postrzegane jako mechanizm, który realnie oddziałuje na treść ustaw.** Odpowiedzi wskazujące na duży wpływ stanowią **52,1%**, przy znaczącym udziale odpowiedzi neutralnych (**33,5%**) oraz mniejszości ocen wskazujących na mały wpływ (**14,4%**). Oznacza to, że konsultacje są często postrzegane jako narzędzie oddziaływania na treść regulacji, ale dla znacznej części badanych skala tego wpływu nie pozostaje w pełni jednoznaczna.

W podziale według wielkości firm pojawia się wyraźny kontrast. Najwyższy odsetek ocen wskazujących na duży wpływ występuje w firmach średnich (**61,8%**), natomiast najniższy w mikroprzedsiębiorstwach (**34,7%**). Mikrofirmy wyróżniają się jednocześnie najwyższą

neutralnością (**45,3%**) oraz najwyższym udziałem ocen wskazujących na mały wpływ (**20%**), co sugeruje słabsze przekonanie o sprawczości konsultacji w tej grupie.

Zróżnicowanie regionalne pozostaje bardzo wyraźne. Najwyższy udział odpowiedzi wskazujących na duży wpływ odnotowano w województwie lubelskim (**70%**), a najniższy w zachodniopomorskim (**25%**). W warmińsko-mazurskim szczególnie wysoka jest neutralność (**53,8%**), co może oznaczać częstszy brak jednoznacznej oceny skuteczności konsultacji. Odmienny profil ma opolskie, gdzie najwyższy jest udział ocen wskazujących na mały wpływ (**33,3%**), co sugeruje, że w tym województwie częściej dominuje przekonanie o ograniczonym przełożeniu konsultacji na finalny kształt ustaw.

#### E4. Jak ocenia Pan/Pani rzeczywisty wpływ konsultacji społecznych na ostateczny kształt ustaw?



## Wnioski – Sekcja E

Zebrane odpowiedzi pokazują, że konsultacje społeczne są przez przedsiębiorców traktowane jako ważny element procesu legislacyjnego, ale ich rola nie jest oceniana w sposób całkowicie jednoznaczny. Najlepiej widać to przy pytaniu o wpływ udziału RDS w konsultacjach na jakość prawa, gdzie wskazania potwierdzające taki wpływ sięgają **56,4%**. Oznacza to, że znaczenie konsultacji jest dostrzegane, lecz nie wszędzie buduje równie silne przekonanie o ich skuteczności.

Najbardziej wyraźne różnice ujawniają się między segmentami przedsiębiorstw. Mikroprzedsiębiorstwa rzadziej niż pozostałe grupy dostrzegają przełożenie konsultacji na jakość prawa i częściej zachowują ostrożność w ocenach. Sugeruje to, że w najmniejszych podmiotach efekty konsultacji są słabiej widoczne albo trudniejsze do jednoznacznego uchwycenia, podczas gdy większe firmy częściej postrzegają ten mechanizm jako bardziej realny i uchwytny.

Istotny wniosek dotyczy także samego przebiegu konsultacji: udział partnerów społecznych i transparentność procesu są zauważalne, ale nie tworzą jeszcze obrazu w pełni czytelnego i przewidywalnego mechanizmu. Potwierdza to udział odpo-

wiedzi wskazujących na wysoką transparentność, który wynosi **51,8%**. Oznacza to, że procedura konsultacyjna jest dostrzegana i oceniana jako obecna, ale nie zawsze jako dostatecznie klarowna i jednolicie odbierana przez różne grupy uczestników.

Najważniejszym wyzwaniem pozostaje jednak sprawczość konsultacji, rozumiana jako ich rzeczywiste przełożenie na ostateczny kształt ustaw. Ponad połowa respondentów ocenia ten wpływ jako duży, co stanowi istotny punkt odniesienia, ale nie daje jeszcze podstaw do uznania tego mechanizmu za w pełni czytelny i powtarzalny. Z perspektywy całego bloku pytań oznacza to potrzebę wzmocnienia nie tylko obecności partnerów społecznych w konsultacjach, lecz także lepszego pokazywania ich efektów oraz większej przewidywalności całego procesu.

**Najważniejszym wyzwaniem** pozostaje jednak sprawczość konsultacji, rozumiana jako ich rzeczywiste przełożenie na **ostateczny kształt ustaw.**



## 7. SEKCJA F. KIERUNKI ROZWOJU DIALOGU SPOŁECZNEGO

### F1. Czynniki mogące poprawić jakość stanowionego prawa w Polsce

*F1. Jakie czynniki mogłyby poprawić jakość stanowionego prawa w Polsce?*

W odpowiedziach na pytanie o czynniki, które mogłyby poprawić jakość stanowionego prawa w Polsce, na pierwszy plan wyraźnie wysuwają się elementy związane z jakością samego procesu legislacyjnego. Najczęściej wskazywanym kierunkiem są szersze i bardziej rzetelne konsultacje społeczne (**48,6%**), co podkreśla oczekiwanie, aby projektowanie prawa było oparte na możliwie pełnej wiedzy o skutkach i realiach wdrożenia.

Drugą grupę priorytetów stanowią rozwiązania wzmacniające merytorykę i przewidywalność prawa. Lepsze przygotowanie projektów ustaw, oparte na ekspertyzach i analizach, wskazuje **38%** badanych, a zwiększenie stabilności i przewidywalności prawa poprzez ograniczenie częstych zmian **28,5%**. W tym ujęciu jakość regulacji jest rozumiana zarówno jako jakość samej treści, jak i jako trwałość oraz możliwość planowania działalności w dłuższym horyzoncie.

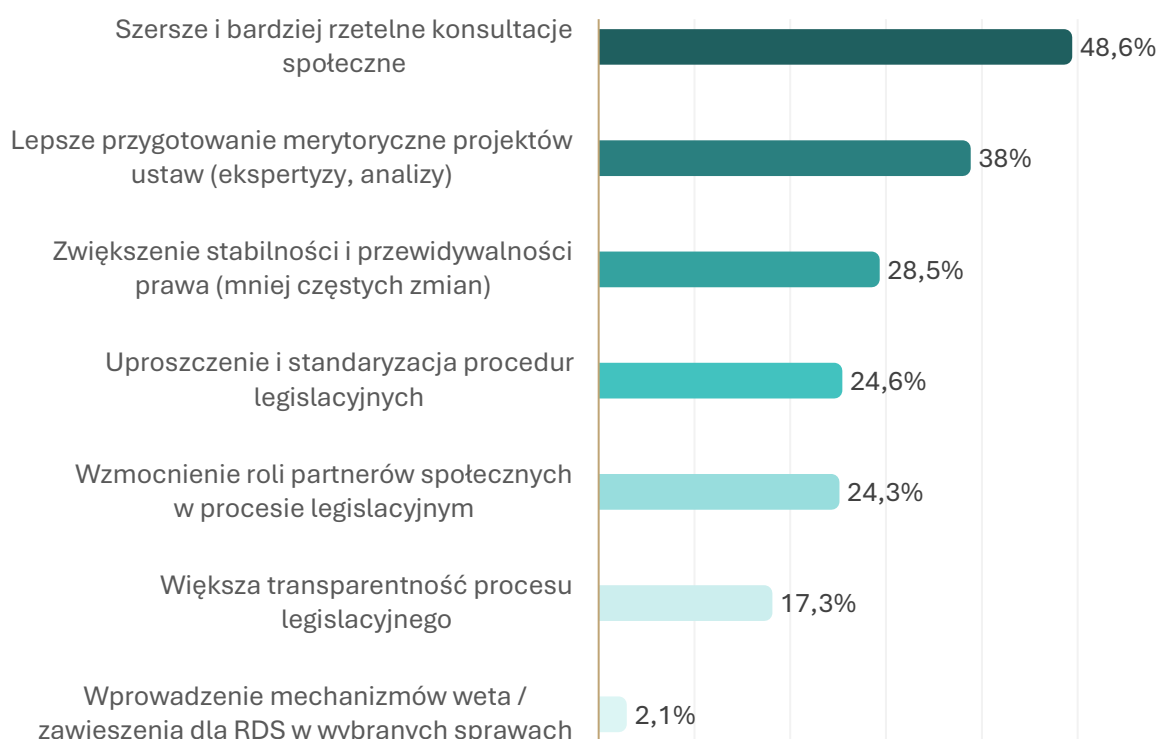
Na dalszym planie pojawiają się postulaty porządkujące architekturę procesu legislacyjnego. Uproszczenie i standaryzację procedur wskazuje **24,6%** respondentów, a wzmocnienie roli partnerów społecznych w procesie legislacyjnym **24,3%**. Rzadziej akcentowana jest większa transparentność procesu legislacyjnego (**17,3%**), co sugeruje, że

<sup>5</sup> Zdjęcie: [Posiedzenie Małopolskiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego](#)

poprawa jakości prawa częściej kojarzona jest z praktycznymi warunkami pracy nad projektami niż z samym zwiększaniem jawności procedury.

W przekrojach widoczne są odmienne akcenty, ale nie zmieniają one ogólnego kierunku ocen. Małe firmy relatywnie częściej wskazują potrzebę szerszych konsultacji (**50,7%**), średnie mocniej akcentują stabilność prawa (**47,1%**), a duże częściej podkreślają znaczenie lepszego przygotowania merytorycznego projektów (**46,2%**). Zróżnicowanie regionalne pokazuje podobną zmienność priorytetów: w jednych województwach silniej wybrzmiewają konsultacje, w innych przygotowanie merytoryczne lub stabilność prawa, ale rdzeń oczekiwań pozostaje wspólny.

### F1. Jakie czynniki mogłyby poprawić jakość stanowionego prawa w Polsce?



## F2. Systemowe i prawne bariery skutecznego dialogu

### F2. Czy istnieją bariery systemowe/prawne ograniczające skuteczność dialogu społecznego w Polsce?

Wśród respondentów dominuje przekonanie, że formalne ramy nie stanowią głównego źródła ograniczeń. Brak takich barier wskazuje **69,23%** respondentów, przy **27,13%** odpowiedzi neutralnych i jedynie **3,64%** wskazań potwierdzających ich istnienie. Układ ten sugeruje, że problemy skuteczności dialogu są przez badanych częściej lokowane poza samą konstrukcją przepisów.

W przekrojach różnice dotyczą przede wszystkim stopnia niepewności, a nie skali otwartej krytyki. Mikroprzedsiębiorstwa relatywnie częściej sygnalizują istnienie barier (10% odpowiedzi), co może wskazywać na większą wrażliwość najmniejszych podmiotów na formalne ograniczenia lub trudności w praktycznym poruszaniu się po systemie dialogu. W pozostałych segmentach częściej dominuje przekonanie, że źródła problemów leżą raczej w sposobie działania systemu niż w jego podstawach prawnych.

Podobny obraz pojawia się w układzie regionalnym. W województwie lubelskim temat barier zaznacza się najsilniej (11,11%), ale jednocześnie bardzo wysoki udział neutralności (55,56%) sugeruje większą ostrożność w formułowaniu jednoznacznych ocen. Na przeciwnym biegunie znajduje się województwo lubuskie, gdzie brak barier wskazuje 95% respondentów. Wymowa tego pytania pozostaje więc spójna z pozostałymi wynikami raportu: ograniczenia skuteczności dialogu częściej dotyczą praktyki organizowania i prowadzenia konsultacji niż samej konstrukcji przepisów.

### F3. Ocena potrzeby zmian w funkcjonowaniu RDS

#### *F3. Czy obecny sposób funkcjonowania RDS wymaga zmiany?*

Rozkład odpowiedzi wskazuje, że respondenci w zdecydowanej większości nie widzą potrzeby zmiany obecnego sposobu funkcjonowania RDS. Dominują wskazania, że model nie wymaga modyfikacji (68,6%), przy istotnym udziale odpowiedzi neutralnych (28,1%) i marginalnym poparciu dla zmian (3,3%). Taki wynik sugeruje, że ewentualne oczekiwania koncentrują się raczej na jakości praktyki działania niż na przebudowie instytucjonalnej.

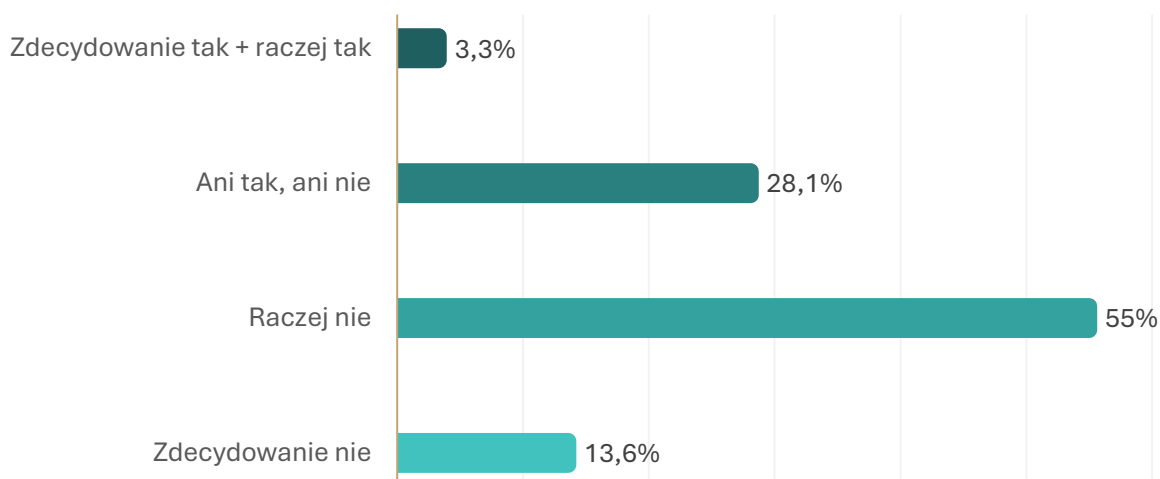
W przekroju wielkości firm różnice dotyczą przede wszystkim stopnia jednoznaczności ocen. Duże przedsiębiorstwa formułują najbardziej stanowcze opinie: odpowiedź negująca potrzebę zmian sięga tu 90%, a neutralność spada do 10%. W mikro i małych firmach częściej pojawia się postawa wstrzymania oceny (neutralność odpowiednio 30,6% i 27,9%), przy utrzymaniu przewagi odpowiedzi wskazujących brak potrzeby zmian. Wskazania popierające zmianę pozostają marginalne w całej próbie.

W przekroju regionalnym różnice dotyczą przede wszystkim poziomu neutralności, a nie samego kierunku ocen. W większości województw dominuje odpowiedź wskazująca brak potrzeby zmiany sposobu funkcjonowania RDS, a wskazania popierające zmianę pozostają marginalne lub w ogóle nie występują. Najwyższy udział odpowiedzi neutralnych odnotowano w województwie lubelskim (77,8%) oraz zachodniopomorskim (45,5%), co może wskazywać na większą ostrożność w formułowaniu jednoznacznej opinii. Z kolei w województwie opolskim odpowiedź negująca potrzebę zmian osiąga 90%, a bardzo wysoki poziom tej oceny utrzymuje się również w dolnośląskim i wielkopolskim (po 82,4%).

Układ ten pokazuje, że regionalne zróżnicowanie odnosi się głównie do siły przekonania, a nie do odmiennej oceny samego modelu funkcjonowania RDS.

**W ujęciu przekrojowym jest to jeden z najbardziej jednoznacznych wyników w całym bloku pytań o instytucjonalne ramy dialogu: dominuje akceptacja obecnego sposobu funkcjonowania RDS.** Oznacza to, że zasadniczy kierunek oczekiwań nie dotyczy zmiany modelu instytucjonalnego, lecz poprawy jakości jego praktycznego działania. Z perspektywy respondentów przestrzeń do usprawnień koncentruje się więc przede wszystkim na warunkach prowadzenia dialogu, jego przewidywalności oraz skuteczności, a nie na przebudowie samej konstrukcji Rady.

### F3. Czy obecny sposób funkcjonowania RDS wymaga zmiany?



### F4. Postulat wzmocnienia wpływu RDS na proces uchwalania prawa

*F4. Czy RDS powinna mieć większy wpływ na uchwalanie prawa? (np. prawo weta lub zawieszenia prac legislacyjnych w wybranych sprawach społeczno-gospodarczych)*

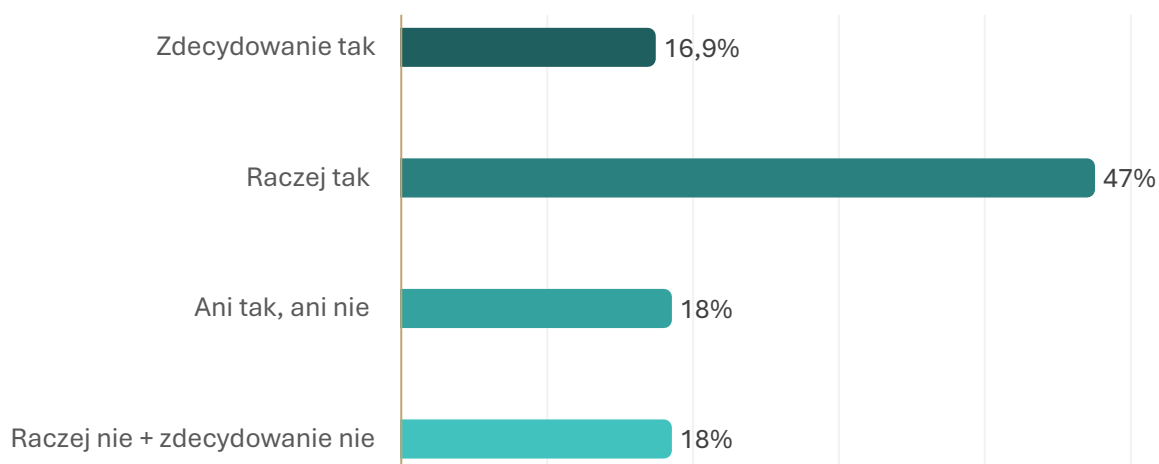
**Respondenci wyraźnie częściej opowiadają się za wzmocnieniem wpływu RDS na proces uchwalania prawa niż przeciwko takiemu rozwiązaniu.** Za takim kierunkiem wskazuje **63,9%** badanych, podczas gdy odpowiedzi neutralne i negatywne rozkładają się równomiernie (po **18%**). Oznacza to, że oczekiwanie większej sprawczości Rady ma wyraźne poparcie, choć nie jest całkowicie pozbawione zastrzeżeń.

Na poziomie wielkości przedsiębiorstw widać wyraźne różnice w sile tego poparcia. Firmy średnie najczęściej opowiadają się za zwiększeniem wpływu RDS (**77,4%**) i jednocześnie najrzadziej wyrażają sprzeciw (**6,5%**), co wskazuje na relatywnie spójne oczekiwanie wzmocnienia roli Rady w tej grupie. Odmienny profil występuje w dużych przedsiębiorstwach, gdzie choć odpowiedzi pozytywne nadal dominują (**58,3%**), to jednocześnie

najwyższy jest poziom sprzeciwu (**33,3%**) przy najniższej neutralności (**8,3%**). W mikroprzedsiębiorstwach silniej zaznacza się ostrożność, czego wyrazem jest podwyższony udział odpowiedzi neutralnych (**21,8%**).

W układzie regionalnym oceny potrzeby wzmocnienia wpływu RDS pozostają wyraźnie zróżnicowane. Najwyższy poziom poparcia odnotowano w województwie łódzkim (**86,7%**), natomiast najniższy w zachodniopomorskim (**36,4%**). W warmińsko-mazurskim szczególnie wysoki jest udział odpowiedzi neutralnych (**38,5%**), co może wskazywać na większą ostrożność w ocenie konsekwencji rozszerzenia kompetencji Rady. Odmienny profil ma województwo opolskie, gdzie najwyższy jest poziom sprzeciwu (**41,7%**), podczas gdy w pomorskim nie odnotowano odpowiedzi negatywnych. Układ ten pokazuje, że regionalne różnice dotyczą nie tylko siły poparcia, lecz także poziomu ostrożności i sceptycyzmu wobec wzmocnienia roli RDS.

#### F4. Czy RDS powinna mieć większy wpływ na uchwalanie prawa? (np. prawo weta lub zawieszenia prac legislacyjnych w wybranych sprawach społeczno-gospodarczych)



#### F5. Modele dialogu społecznego w państwach UE jako inspiracje

##### *F5. Które zagraniczne rozwiązania mogłyby poprawić efektywność dialogu w Polsce?*

W badaniu respondentom przedstawiono krótkie opisy wybranych modeli dialogu społecznego funkcjonujących w Europie, aby osadzić pytanie w konkretnych rozwiązaniach instytucjonalnych. Zestawienie obejmowało zarówno mechanizmy konsensusowe, oparte na stałym uzgadnianiu polityk publicznych, jak i modele bardziej sformalizowane, zakotwiczone w prawie pracy oraz strukturach współdecydowania.

➤ **Model belgijski – Tripartite Consultations (mechanizmy kompromisowe w sektorach gospodarki)**

Model belgijski opiera się na silnie instytucjonalnym dialogu trójstronnym, w którym partnerzy społeczni regularnie wypracowują kompromisy dotyczące polityk społeczno-gospodarczych. Ważną rolę odgrywają uzgodnienia sektorowe, nastawione na stabilność reguł w dłuższym horyzoncie.

➤ **Model francuski – Comités d’entreprise / CSE (obowiązkowe konsultacje z przedstawicielami pracowników)**

We Francji konsultacje mają często charakter obowiązkowy i proceduralny, szczególnie w obszarach powiązanych z rynkiem pracy i funkcjonowaniem przedsiębiorstw. Model wzmacnia formalną rolę przedstawicielstwa pracowników w procesach informowania i konsultowania, akcentując zgodność z wymogami prawa pracy.

➤ **Model niemiecki – Sozialpartnerschaft / współdecydowanie (udział w radach nadzorczych i komitetach konsultacyjnych)**

Model niemiecki łączy dialog społeczny z instytucjonalnym współdecydowaniem: mechanizmy konsultacyjne działają zarówno na poziomie zakładu pracy, jak i w strukturach nadzoru korporacyjnego. W praktyce oznacza to silniejsze osadzenie dialogu w stałych organach i procesach decyzyjnych przedsiębiorstw.

➤ **Model skandynawski – systematyczne konsultacje trójstronne przed kluczowymi ustawami**

W ujęciu skandynawskim nacisk kładzie się na wczesne uzgadnianie kierunku regulacji przed formalnym etapem prac parlamentarnych. Dialog ma charakter stały, a konsultacje trójstronne często pełnią funkcję ograniczania konfliktów na końcowych etapach legislacji.

➤ **Model holenderski – Polder Model (wspólne planowanie polityki gospodarczej)**

Model holenderski opiera się na konsensusowym współplanowaniu polityk społeczno-gospodarczych z udziałem rządu, pracodawców i związków zawodowych. Kluczowym elementem jest przewidywalność i dążenie do porozumień, które stabilizują warunki rozwoju gospodarczego.

Odpowiedzi wskazują, że respondenci najczęściej wskazują modele oparte na stałej, uporządkowanej współpracy i konsultowaniu kluczowych rozwiązań. Najwięcej wskazań uzyskuje Polder Model (42,3%) oraz model skandynawski, oparty na systematycznych konsultacjach trójstronnych (39,1%). Jednocześnie istotny jest udział odpowiedzi „żadne z wymienionych” (28,9%), co może oznaczać brak przekonania do przenoszenia gotowych

rozwiązań lub ocenę, że przedstawione modele nie są w pełni dopasowane do polskich uwarunkowań.

W przekroju wielkości firm widać różnicę preferencji co do typu rozwiązania. Małe przedsiębiorstwa częściej wskazują Polder Model (**50,7%**), podczas gdy duże firmy wyraźnie częściej wybierają model skandynawski (**61,5%**). W średnich firmach szczególnie wysoki jest odsetek odpowiedzi „żadne z wymienionych” (**38,2%**), co może sugerować większą rezerwę wobec przedstawionych propozycji albo ocenę, że skuteczność dialogu zależy bardziej od praktyki i jakości instytucji niż od formalnego modelu. Najrzadziej wybierane rozwiązania pozostają niszowe w całej próbie, zwłaszcza mechanizmy kompromisowe w sektorach (model belgijski: **4,6%**) i obowiązkowe konsultacje pracownicze przy ustawach rynku pracy (model francuski: **10,9%**).

Zróżnicowanie regionalne potwierdza, że preferencje mają lokalny profil. Polder Model najsilniej wybija się w małopolskim (**68,2%**), a naj słabiej w warmińsko-mazurskim (**23,1%**). Model skandynawski uzyskuje najwyższe wskazania w lubelskim (**70%**) i najniższe w podkarpackim (**21,4%**). W zachodniopomorskim odpowiedź „żadne z wymienionych” osiąga **50%**, podczas gdy w lubelskim nie występuje (**0%**), co pokazuje wyraźnie odmienne nastawienie do adaptacji gotowych rozwiązań.

Całościowo wyniki sugerują, że respondenci relatywnie częściej wskazują modele wzmacniające regularność i instytucjonalność współpracy, jednak istotna część badanych nie identyfikuje się z żadnym z zaproponowanych wariantów. Oznacza to, że dyskusja o inspiracjach zagranicznych powinna uwzględniać nie tylko wybór rozwiązań, ale także warunki ich wdrożenia i praktyczne standardy funkcjonowania dialogu w Polsce.



## Wnioski – Sekcja F

Odpowiedzi respondentów wyraźnie pokazują, że oczekiwany kierunek rozwoju dialogu społecznego dotyczy przede wszystkim jakości procesu legislacyjnego, a nie jego zasadniczej przebudowy. Najsilniej wybrzmiewa potrzeba szerszych i bardziej rzetelnych konsultacji społecznych, którą wskazuje 48,6% badanych. Towarzyszy jej oczekiwanie lepszego przygotowania projektów ustaw oraz większej stabilności prawa. Oznacza to, że pożądane zmiany koncentrują się przede wszystkim na jakości pracy nad regulacjami, przewidywalności procesu i merytorycznym zapleczu decyzji legislacyjnych.

Jednocześnie respondenci nie postrzegają formalnych ram dialogu jako głównego źródła jego ograniczeń. Brak systemowych i prawnych barier skuteczności dialogu wskazuje 69,23% badanych. W połączeniu z pozostałymi wynikami tej części raportu oznacza to, że słabsze strony dialogu są lokowane przede wszystkim w praktyce jego prowadzenia: standardach konsultacji, jakości współpracy stron, przewidywalności działania oraz realnych warunkach wpływu na legislację, a nie w samej konstrukcji formalnych rozwiązań.

Oczekiwany **kierunek rozwoju dialogu społecznego** dotyczy przede wszystkim **jakości procesu legislacyjnego**, a nie jego zasadniczej przebudowy.

Oceny dotyczące przyszłości RDS pozostają przy tym wyraźnie spójne. Z jednej strony dominuje przekonanie, że obecny sposób funkcjonowania Rady nie wymaga zasadniczej zmiany, z drugiej strony widoczne jest poparcie

dla zwiększenia jej wpływu na proces uchwalania prawa, które sięga 63,9%. Oznacza to, że oczekiwany kierunek nie dotyczy nowego modelu instytucjonalnego, lecz większej sprawczości już istniejącego mechanizmu dialogu.

Wyniki dotyczące zagranicznych inspiracji uzupełniają ten obraz o ważny wniosek praktyczny: respondenci częściej szukają rozwiązań wzmacniających regularność i jakość współpracy niż prostego importu gotowych modeli. Najczęściej wskazywanym wzorcem pozostaje model oparty na uporządkowanej i przewidywalnej współpracy, ale jednocześnie istotna część badanych nie identyfikuje się z żadnym z przedstawionych wariantów. Z perspektywy całej sekcji oznacza to, że rozwój dialogu społecznego powinien opierać się przede wszystkim na lepszym dopasowaniu mechanizmów do polskich warunków oraz wzmacnianiu przewidywalności, jakości i realnej użyteczności procesu legislacyjnego.



## 8. WNIOSKI KOŃCOWE

Wyniki badania potwierdzają, że dialog społeczny jest przez przedsiębiorców postrzegany jako istotny i potrzebny element procesu stanowienia prawa. Jego praktyczna wartość nie zależy jednak wyłącznie od samej obecności instytucji dialogu, lecz od tego, na ile przekłada się on na jakość regulacji i warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Wysoka pozostaje zarówno akceptacja roli RDS jako forum reprezentacji interesów przedsiębiorców, jak i oczekiwanie, że dialog będzie miał bardziej widoczny wpływ na decyzje legislacyjne.

Z perspektywy całego raportu najważniejsze znaczenie ma nie tyle sama konstrukcja modelu dialogu, ile jakość jego działania w praktyce. Badanie pokazuje, że przedsiębiorcy relatywnie dobrze oceniają podstawowe warunki współpracy w ramach RDS, ale wyraźnie ostrożniej podchodzą do oceny sprawczości dialogu i jakości prawa jako produktu końcowego. To właśnie na styku dobrze ocenianej instytucji i mniej jednoznacznie ocenianych rezultatów ujawniają się najważniejsze napięcia w całym obrazie badania.

<sup>6</sup> Zdjęcie: [Posiedzenie WRDS w Kielcach](#)

## Siłą dialogu pozostaje legitymizacja RDS i jakość podstawowych warunków współpracy

RDS jest przez przedsiębiorców postrzegana jako instytucja posiadająca wyraźną legitymizację do reprezentowania ich interesów. Pozytywna ocena reprezentacji, sięgająca **77,4%**, pokazuje, że sama obecność Rady w systemie dialogu społecznego nie jest kwestionowana. Podobnie dobrze oceniane są podstawowe warunki współpracy w ramach tej instytucji, w tym zdolność stron do osiągania kompromisów oraz sposób rozwiązywania sporów. **Z perspektywy przedsiębiorców RDS pozostaje wiarygodnym forum prowadzenia dialogu, a nie instytucją pozbawioną zaufania lub znaczenia.**

Nie oznacza to jednak, że obraz ten jest całkowicie jednolity. W wielu pytaniach widoczny pozostaje udział odpowiedzi neutralnych, a skala pozytywnych ocen różni się pomiędzy segmentami przedsiębiorstw i województwami. Najmniejsze podmioty częściej zachowują ostrożność w ocenie relacji i jakości współpracy, co może wskazywać na słabszą obserwowalność efektów działania Rady albo mniejszą intensywność własnego uczestnictwa w dialogu. **Mimo tych różnic legitymizacja instytucjonalna RDS pozostaje mocnym punktem całego systemu.**

## Sprawczość dialogu zależy od jakości konsultacji i warunków udziału

Wpływ dialogu prowadzonego w ramach RDS na proces legislacyjny jest przez przedsiębiorców dostrzegany, ale nie w stopniu równie jednoznacznym jak sama rola instytucji. Wpływ udziału organizacji w RDS na zmiany w projektach aktów prawnych jako duży ocenia **61,1%** respondentów, co oznacza przewagę ocen pozytywnych, ale nie tworzy obrazu pełnej pewności co do skuteczności tego mechanizmu. **W praktyce problemem nie jest więc brak oddziaływania, lecz jego nierównomierna widoczność.**

**Najważniejsze znaczenie ma nie tyle sama konstrukcja modelu dialogu, ile jakość jego działania w praktyce.**

Na tym tle wyraźnie ujawniają się bariery ograniczające efektywność udziału w konsultacjach. Najczęściej wskazywanym ograniczeniem pozostaje zbyt krótki czas na zgłaszanie uwag,

a w dalszej kolejności bariery organizacyjne i brak zasobów oraz niedostateczna informacja zwrotna. Układ tych odpowiedzi pokazuje, że **sprawczość dialogu nie rozstrzyga się wyłącznie na poziomie samej instytucji, lecz w dużej mierze zależy od jakości procesu konsultacyjnego**: czasu, przewidywalności, organizacji pracy i czytelności sposobu rozpatrywania zgłaszanych postulatów. **To właśnie tutaj ujawnia się najważniejsza luka między dobrze ocenianym forum dialogu a mniej jednoznacznie ocenianym efektem jego działania.**

## Najsłabszym ogniwem pozostaje jakość prawa jako rezultatu procesu

Oceny jakości stanowionego prawa nie tworzą równie dobrego obrazu jak oceny samego dialogu. Pozytywnie jakość prawa ocenia **39,1%** respondentów, przy znaczącym udziale ocen negatywnych. Oznacza to, że nawet jeśli dialog społeczny i konsultacje są postrzegane jako potrzebne, to **ich przełożenie na finalny produkt legislacyjny pozostaje ograniczone albo co najmniej nie w pełni satysfakcjonujące z punktu widzenia przedsiębiorców.**

Najsilniej wybrzmiewa tu problem stabilności i przewidywalności otoczenia regulacyjnego. Częste zmiany prawa utrudniają funkcjonowanie przedsiębiorstw według **58,1%** badanych, co czyni ten wątek jednym z najważniejszych przekrojowych ustaleń całego raportu. Z perspektywy biznesu jakość prawa nie jest bowiem oceniana wyłącznie przez pryzmat jego treści, ale także przez możliwość planowania działalności w warunkach względnej trwałości regulacji. **To właśnie stabilność prawa staje się jednym z najważniejszych sprawdzianów rzeczywistej jakości procesu legislacyjnego.**

**Dialog społeczny** jest przez przedsiębiorców postrzegany **jako istotny i potrzebny** element procesu stanowienia prawa.

## Dalszy rozwój dialogu wymaga większej sprawczości i lepszych standardów działania

Wyniki badania prowadzą do wyraźnego wniosku: **przedsiębiorcy oczekują silniejszego wpływu dialogu społecznego na proces uchwalania prawa, ale nie widzą potrzeby zasadniczej przebudowy samej instytucji RDS.** Większy wpływ Rady na uchwalanie prawa popiera **63,9%** respondentów, przy jednoczesnym dominującym przekonaniu, że obecny sposób funkcjonowania RDS nie wymaga zmiany. Oznacza to, że oczekiwany kierunek rozwoju nie

To właśnie **stabilność prawa** staje się jednym z najważniejszych sprawdzianów rzeczywistej **jakości procesu legislacyjnego.**

dotyczy nowego modelu dialogu, lecz zwiększenia skuteczności już istniejącego.

Z perspektywy całego raportu oznacza to potrzebę skoncentrowania działań na tych elementach procesu, które w praktyce decydują o jakości prawa i realnym znaczeniu dialogu. Kluczowe pozostaje podniesienie jakości konsultacji społecznych, zapewnienie bardziej przewidywalnego przebiegu prac legislacyjnych, stworzenie realnych warunków do udziału po stronie przedsiębiorców oraz wzmocnienie czytelności tego, w jaki sposób zgłaszane uwagi wpływają na ostateczne rozstrzygnięcia. Tylko wtedy dialog społeczny będzie postrzegany nie jako formalny etap procedury, lecz jako mechanizm rzeczywiście współkształtujący prawo. Dalszy rozwój systemu powinien więc prowadzić do lepszego powiązania dialogu z efektem końcowym: prawem bardziej stabilnym, spójnym, przewidywalnym i wykonalnym z perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej.





**OD KONWERSACJI DO LEGISLACJI**  
wzmacnianie roli dialogu społecznego



Fundusze Europejskie  
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita  
Polska

Dofinansowane przez  
Unię Europejską

